Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

היינט 8 זייטען

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 251/1246 | Łódź, Czwartek 3 Listopada. 1927 | פינפטער יאהרגאַנג | לאדז, דאנערשטאג, ה׳ מרחשון תרפ״ח | Nr. 251/1246

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71=24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel 2471.

דעוויזן=בעגרענצונגען ווערען אָפּגעשאַפט

היינט עפענט זיך די לעצטע סעסיע פון סיים.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דער פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש האָט היינט אונטערגעשריבען אַ פעראָרדנונג, וואָס שאַפט אָפּ אַלע דעוויזען-בעגרענצונגען. די דאָזיגע פעראָרדנונג איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אויפ׳ן סמך פונ׳ם סטאַביליזאַציע-פּלאַן.

די דאָזיגע פעראָרדנונג און אַ רייהע אַנדערע, וואָס זענען מיט דעם ענין פערבונדען, וועלען פערעפענטליכט ווערען נאָכדעם, ווי ס׳וועט אַרויס דער דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט וועגען ענדערען דאָס געלד-סיסטעם אין פּוילען.

נייע גאָלד= און זילבער=מטבעות.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דאָס נייע מאָנעטען-סיסטעם, וואָס דאַרף איינגעפיהרט ווערען אין פּוילען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סטאַביליזאַציע פון זלאָטי, זעהט פאָראויס פאָלגענדע נייע מטבעות: אַ גאָלד-דוקאַט — 25 זלאָטעס, זילבערנע 5-זלאָטיגע מטבעות; די זילבערנע זלאָטעס וועלען מעהר נישט געשטאַנצט ווערען און וועלען פערביטען ווערען מיט ניקלענע.

קינדער אונטערגעצינדען אַ בענזין=סקלאַד.

ניו-יאָרק, 2. (ספּ. טעל.) נישט ווייט פון ניו-יאָרק האָבען עטליכע קינדער, שפּילענדיג זיך מיט שוועבעלעך, אונטערגעצונדען 4 ציסטערנעס, אין וועלכע ס׳האָט זיך געפינען 40 טויזענד גאַלאָן בענזין. ס׳איז ענטשטאַנען אַ מורא׳דיגער אויפרייס און שרפה, וועלכע האָט אָנגעמאַכט אַ קאָלאָסאַלען שאָדען

נייע סענסאַציע מיט גענ. זאַגורסקי

זיין בעגעגעניש מיט אַ ג. עסטרייכישען גענעראל.

וויען, 2 (ספּ. טעל.) „קוריער וויעדענסקי” ברענגט אַ סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציע וועגען פערשוואונדענעם גענעראַל זאַגורסקי. דער רעדאַקטאָר פון דער צייטונג דערצעהלט, אַז איהם האָט איינגעלאַדען אַ גענעראַל פון דער עסטרייכישער אַרמעע, און האָט איהם איבערגעגעבען וועגען זיין בעגעגעניש מיט׳ן גענעראַל זאַגורסקי אין אַ קוראָרט. ביידע גענעראַלען זענען פריינד נאָך פון דער עסטרייכישער אַרמעע, און גענעראַל זאַגורסקי האָט זיין חבר דערצעהלט, אַז אייגענטליך איז ער גאָרנישט ענטלאָפען, נאָר... וועגען דעם ווייטערדיגען שווייגט דער רעדאַקטאָר, ווייל מ׳האָט איהם געבעטען נישט צו פערעפענטליכען.

מעמאָריאַל צום פּרעמיער וועגען די יודישע קהלות.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) די יודישע דעפּוטאַטען, וואָס געהערען צום נאַציאָנאַל-ראַט, האָבען בעשלאָסען זיך צו ווענדען צום פּרעמיער פּילסודסקי מיט אַ מעמאָריאַל וועגען דעקרעט מכח די יודישע קהלות. דער מעמאָריאַל וועט אַרויסטרעטען געגען שטאַנדפּונקט, אַז די קהלות זענען נאָר רעליגיעזע געמיינדעס און נישט קיין נאַציאָנאַלע. דער נאַציאָנאַל-ראַט וועט זיך וועגען דעם ענין אויך בעמיהען מכוח אַן׳אוידיענץ ביים פּרעמיער.

דאַלאַרובקע.

ווער האט געוואונען.

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען די ציהונג פון דער דאָלאַרובקע. עס זענען געצויגען געוואָרען 57 געווינסטען. געוואונען האָבען:

8,000 דאָלאַר — 68599.

3,000 דאָלאַר — 24613.

1,000 דאָלאַר — 374302 537012 860038 394168 21371.

500 דאָלאַר — 440 683 305038 458345 449350 449977 620554 419329 400597 593171 674663.

100 דאָלאַר — 258284 36614 812284 808559 602294 210104 268306 513397 488688 725400 113729 589277 922528 865818 536854 638207 778058 529954 515228 475586 52838 349219 691051 687535 820007 834240 812955 987452 430594 449804 278732 80692 1810 91298 054270 801354 840144 798721 940753 769305.

דאַנקזאַגונג.

דער פערוואַלטונג פון דער געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען בילדונג און טעכנישע וויסענשאַפט צווישען יודען, די לעהרער פון גימנאַזיום פון דער אינדוסטריע=שולע פון דער געזעלשאַפט, די שילער פון דער שולע, ווי אויך אַלע פריינד, וועלכע האָבען אזוי צאַהלרייך אָפּגעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער טייערען

נ. ע. אברהם שווייצער

בעזונדערס די ה״ה דאָקטוירים דאַווידאָוויטש און איטעלזאָן פאַר דער זאָרגפעלטיגער השגחה און ערצטליכע הילף, וועלכע זיי האָבען דעם פערשטאָרבענעם געלייסטעט בעת זיין לאַנגער קראַנקהייט ביז צום לעצטען מאָמענט, דריקט אויס איהר האַרציגען דאַנק

די פאַמיליע.

50

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מעלדען מיר, דאָס מיר טרעטען צו צו גריגדען אין אונזער שטאָדט

אַקאָאָפּעראַטיווען-באַנק

BANK SPÓŁDZIELCZY

ביז מיר וועלען האָבען אַ אייגענעם לאָקאַל, קען מען צייכענען אודזיאַלען יעדען טאָג פון 8 ביז 10 אָוועגד אין סעקרעטאַריאַט פון אַגודת-ישראל, נאַרוטאָוויטשאַ 11.

ארגאַניזיר=קאָמיטעט

פון אַ קאָאָפּעראַטיווען-באַנק אין לאָדז.

48

אזהרה גדולה

מהראבינאט דפה לודז.

אַזוי ווי אין לאָדז עקזיסטירט שוין מקדמונים אַנ׳איסור אויף פרעמדע שחיטה און הרה״ג ר׳ אליהו חיים מייזעל זצ״ל האבד״צ דפה לאָדז האָט דעם איסור מחזק געווען. דעריבער איז דער ראַבינאַט מעורר די היגע יודישע בעפעלקערונג, אַז זיי זאָלען נעדענקען אין דעם איסור החמור, און אין קיין פאַל נישט דערוועגען צו קויפען קיין פרעמדע שחיטה, וועלכע איז אויסער׳ן איסור, אויך בחשש נבלה וטרפה און דערו׳ף אַכטונג געבען הן ביים געגלער און הן ביי די קצבים, וועלכע האַקען צו געגז צום רינד=פלייש.

אויך די וואורשטען-מאַכער ווערען געוואָרענט, נישט צו קויפען בשום אופן קיין פרעמדע שחיטה.

הרבנים הממונים על שחיטת עופות.

49

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט”

האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג!

דער פויפּסט געגען די יודען=רדיפות.

פויפּסט רעדט מיט נחום סאָקאָלאָוו׳ן העבּרעאיש.

רוים. (י.ט.א.) ווי מיר האָבּען שוין מיטגעטיילט איז דער פּרעזידענט פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו נחום סאָקאָלאָוו אויפגענומען געוואָרען דורכ׳ן פויפּסט. בעת דער אודיענץ אין וואַטיקאַן האָט סאָקאָלאָוו פאָרגעשטעלט אויספיהרליך דעם פויפּסט דעם איצטיגען צושטאַנד פון דער ציוניסטישער טעטיגקייט אין ארץ-ישראל און די שוועריגקייטען, מיט וועלכע זי האָט צו קעמפען.

דער פויפּסט, וועלכער איז גוט איינפאָרמירט וועגען ציוניסטישע אַנגעלעגענהייטען האָט זיך בעזונדערס אינטערעסירט מיט די אַלגעמיינע קולטורעלע יודישע לייסטונגען אין ארץ-ישראל און מיט דער אויפלעבונג פון דער העבּרעאישער שפּראַך.

צום סוף פון דער אודיענץ האָט דער פויפּסט בעמערקט, אַז דער וואַטיקאַן וועט ווייטער אַזוי ווי אין דער פערגאַנגענהייט זעהן זיך ענטגעגענשטעלען די רדיפות אויף די יודען. די אודיענץ פון נחום סאָקאָלאָוו ביים פויפּסט האָט געדויערט מעהר ווי אַ האַלבע שעה און אַ טייל פון געשפּרעך איז געפיהרט געוואָרען אין העבּרעאיש.

מאַרשאַלעק פּילסודסקי זאָל קאַנדידירען צום סיים?

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין די פּאָליטישע קרייזען געהען אַרום קלאַנגען, אַז ביי די פאָרשטעהענדע סיים-וואַהלען זאָל אויף דער ליסטע פון די גרופּירונגען, וואָס אונטערשטיצען די רעגירונג, קאַנדידירען אויך מאַרשאַל פּילסודסקי. עס זאָל אויך אַרויסגעשטעלט ווערען די קאַנדידאַטורען פון אַנדערע רעגירונגס-מיטגלידער, ווי באַרטעל, מאָראַטשעווסקי, טשעכאָוויטש און דאָברוצקי.

די עקסצעסען אויף די אונגאַרישע אוניווערזיטעטען.

דרינגענדע אינטערפּעלאַציע צו דער רעגירונג.

בודאַפּעשט, 2. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). די פיהרער פון דער אַקאַדעמישער יוגענד האָבּען אָפּגעגעבּען עפענטליכע ערקלערונגען, אַז די למודים אין די הויך-שולען וועלען מעהר נישט געשטערט ווערען. אַ טייל סטודענטען זענען אָבער נישט מסכים מיט דער מילדערונג פונ׳ם נומערוס קלויזוס און פיהרען ווייטער זייער אַקציע. אין פיל פאַלען האָבּען זיי פערלאָזט די למודים ווען די פּראָפעסאָרען האָבּען גערעדט וועגען אונדערלאַזבאַרקייט פון די אונאָרדנונגען. אין שעגעדין איז געקומען צו אַ פערשאַרפטען קאָנפליקט און די אוניווערזיטעט-לייטונג האָט ערקלערט, אַז אויב אין פערלויף פון 8 טאָג וועט זיך נישט בערוהיגען, וועלען די למודים איבערגעריסען ווערען און די סטודענטען וועלען פערלירען דעם גאַנצען סעמעסטער.

דעפּ. פאַקאַטש האָט אַריינגעטראָגען אין פּאַרלאַמענט אַ דרינגענדע אינטערפּעלאַציע וועגען די אונאָרדנונגען אויף די הויך-שולען.

די אוניווערזיטעט-אַמטען האָבּען אַרויסגעלאָזט אויפרופען, אַז אויב עס וועלען זיך נישט אָנהויבען די למודים, וועלען די אוניווערזיטעטען געשלאָסען ווערען.

אין דעבּרעטשען זענען ווידער פאָרגעקומען אַנטי-יודישע עקסצעסען. ביינאַכט זענען 2 יודישע סטודענטען בעפאַלען געוואָרען און זענען שטערבּליך צושלאָגען געוואָרען.

נייע בעשטימונג פאַר דעפּ. האוזנער.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער פּוילישער קאָנסול אין פּאַלעסטינע ה׳ האוזנער איז בעפרייט געוואָרען פון זיין אַמט אַלס קאָנסול און איז איבערגעטראָגען געוואָרען אין דינסט פון האַנדעלס מיניסטעריום, וואו ער איז בעשטימט געוואָרען אַלס הויפּט-ראַט פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט אין לאָנדאָן מיט דעם זיץ-פּלאַץ אין חיפה.

געשטאָרבּען הרב האגעני

פּאַריז, 2 (יט״א טעלעגראַפיש) דאָ איז געשטאָרבּען אין עלטער פון 75 יאָהר דער הרב הכולל דוד האגעני. דער נפטר האָט פערנומען דעם כסא הרבנות אין פּאַריז 45 יאָהר.

דער ג. פּרעמיער-מינ. פון דרום-אַפריקאַ וועגען דער היסטאָר. בעדייטונג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע

לאָנדאָן. (יט״א. אין אַנדענקונגסשריפט, וואָס איז אַרויסגעגעבּען געוואָרען דורך דער ציוני. פעדעראַציע אין דרום-אַפריקע לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילייי פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע האָט צווישען אַנד. פערעפענטליכט אַ גרעסערען אַרטיקעל דער ג. פּרעמיער-מיניסטער גענעראַל סמיט, וועלכער בעצייכענט די באַלפור-דעקלאַראַציע אַלס איינע פון די וויכטיגסטע היסטאָרישע געשעהענישען און האַלט, אַז איהר בעדייטונג וועט שטייגען מיט דער צייט אַלץ גרעסער. די באַלפור-דעקלאַראַציע איז אַנ׳אַקט פון היסטאָרישער גערעכטיגקייט פאַר די ליידען פון יודישען פאָלק אין משך פון לאַנגע יאָהר-הונדערטער.

בעגריסונג פון שאַנכאַי.

לאָנדאָן, 2 (יט״א טעלעגראַפיש) די שאַנכאַיער ציוניסטישע פעראייניגונג האָט לכבוד דעם 10-טען יאָהר-טאָג פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע צוגעשיקט אַ בעגריסונג צום לאָרד באַלפור.

סאַניטאַרע השגחה איבּער די מוהלים

מוהלים וועלען מוזען האַלטען עקזאַמען.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש) ווי מיר האָבּען שוין אין זיינער צייט געמאָלדען האָט דער וויצע-פּרעזעס פון קהלה-ראַט ה׳ משה פעלדשטיין, אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג אין דער פערוואַלטונג וועגען איינפיהרען אַ סאַניטאַרע השגחה איבּער מוהלים אין וואַרשאַ. דער פאָרשלאַג איז דאַן אָנגענומען געוואָרען און ס׳איז אויסגעקליבּען געוואָרען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וואָס זאָל זיך מיט דער פראַגע פערנעהמען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז פאָרגעקומען אין ראַבּינאַט אַ בעראַטונג, וואו דער גאַנצער ענין איז גענוי אַרומגערעדט געוואָרען.

אין דער בעראַטונג האָבּען אָנטיילגענומען פון ראַבּינאַט: די רבנים מיכעלסאָן, קאַנאַל. פּאָזנער, זילבּערשטיין, שיינגראָם, יודקאָווסקי און כהנא. פון דער קהלה: די דאָזאָרעס פעלדשטיין, ראָזענבּוים, ראָזענפעלד, שטיקגאָלד און קאַצענעלבּויגען. עס זענען אויך געוועזען אַלס זאַך-קענער די דאָקטוירים ביכאָווסקי. מישורסקי און שטיטגאָלד.

וויצע-פּרעזעס פעלדשטיין האָט רעפערירט וועגען דער נאַכלעסיגקייט, וואָס הערשט אויף דעם געביט. ווער עס וויל ווערט אַ מוהל; מען היט נישט אָב די סאַניטאַרע פאָרשריפטען און אָפט-מאָל ברענגען די מוהלים צו בלוט-פערגיפטונגען ביי די קליינע קינדער.

די בעראַטונג האָט געדויערט אַרום פיר שעה און עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַ גאַנצע רייהה בעשלוסען, צווישען זיי, אַז יעדער מוהל מוז קומען אין ראַבּינאַט זיך רעגיסטרירען און דערנאָך וועט יעדער מוהל זיך דאַרפען שטעלען פאַר אַ קוואַליפיקאַציע-קאָמיסיע פון רבנים און דאָקטוירים.

נאָך דער בעפרייאונג פון שוואַרצבּאַרד׳ן.

די איטאַליענישע פּרעסע וועגען פּאַריזער אורטייל. - דער איינדרוק אין אַמעריקאַ. - דעפּעשע פון דער מאָסקווער קהלה.

רוים, (י.ט.א.) דער אָפיציעלער אָרגאַן פון וואַטיקאַן „אָבּסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ״ פערעפענטליכט אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן פּאַריזער אורטייל אַנ׳אַרטיקעל, אין וועלכען עס ווערט מיט זעהר שאַרפע ווערטער בעצייכענט די בעפרייאונג פון שוואַרצבּאַרד׳ן.

די רוימער קאַטוילישע צייטונג „קאָריערע ד׳איטאַליאַ״, ברענגענדיג דעם אַרטיקעל פון וואַטיקאַנער אָרגאַן, רופט אָן דעם אורטייל פון די פּאַריזער געשוואוירענע „סקאַנדאַליעזע בעפרייאונג פון פּעטלוראַ׳ס מערדער״ און בעטאָנט. אַז אַ מערדער בלייבּט אַ מערדער, נישט קוקענדיג אויף די מאָטיוועז, וועלכע האָבּען איהם בעוואויגען, צום דאָזיגען טאַט.

די צייטונג „מעסאַזשעראָ״ בעמערקט אויך, אַז דער אורטייל וועט וואַהרשיינליך אַרויסרופען סקאַנדאַלען, ווייל ער שיינט צו לעגאַליזירען אין פראַנקרייך דעם פּאָליטישען מאָרד.

ירושלים, (י.ט.ט.) די פאָרשטעהער פון דער היגער קהלה האָבּען בעזוכט דעם פראַנצויזישען קאָנסול אין ירושלים און איהם אויסגעדריקט זייער טיפע אַנערקענונג פאַר דער העכסט-גערעכטער האַנדלונג פון דער פראַנצויזישער יוסטיץ, וואָס האָט פריינגעשפּראָכען שוואַרצבּאַרד׳ן.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) דער בעפרייאונגס-אורטייל אין שוואַרצבּאַרד׳ס-פּראָצעס איז מיט גרויס פרייד אויפגענומען געוואָרען דורך דער ברייטער יודישער עפענטליכקייט. די יודישע פּרעסע דריקט אויס איהר טיפסטע צופרידענהייט מיט׳ן אורטייל פון דער פראַנצויזישער יוסטיץ. אויך די גרויסע אַמעריקאַנער פּרעסע ווידמעט אויספיהרליכע אַרטיקלען דעם אויסגאַנג פון פּאַריזער פּראָצעס און בעצייכענט שוואַרצבּאַרד׳ן אַלס יודישען קריגס-העלד

מאָסקווע, (י.ס.א.) די מאָסקווער יודישע קהלה האָט אַרויסגעשיקט אַ דעפּעשע צום רב הכולל אין פראַנקרייך. אין דער דעפּעשע ווערט געזאָגט:

די מאָסקווער יודישע קהלה דריקט אויס איהר צופרידענהייט מיט׳ן אורטייל, וואָס דאָס פראַנצויזישע געוויסען האָט אַרויסגעגעבּען אויפ׳ן מערדער פּעטלוראַ. די פראַנצויזישע יוסטיץ האָט זיך מיט גאָלדענע אותיות פערשריבּען אין דער וועלט-געשיכטע. מיט דעם אורטייל האָט זי אין נאָמען פון דער ציוויליזירטער מענשהייט געשטעמפּעלט די פּאָגראָמשטשיקעס, וואָס האָבּען זיך דראַפּירט אַלס אוקראַינישע נאַציאָנאַלע העלדען.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

אין ערצטליך=דענטיסטישער קאַבּינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 33=16.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	3—2 11—10 7—6
ד״ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכט קר.	2—1 11—10
ד״ר גאָלדשטיין	אויגען-קראַנקהייטען פאַלאַק	2 1
ד״ר יוסמאַן	נע ווען קראַ קהייטען	2—12
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5—4 12—10
ד״ר פּאַפּערני	פּויען און געבּורטס הילף	6—5 1-1½
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	2—1 זונ. 5-4
ד״ר ווינבּערג	אינ. הערץ לונגען-קר	7—5½ 1 11
ד״ר כטיפּעל	רענטגען	6—4 2 12
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-בּעהאַנדלונג, בעלי-בטוגען, קראָנען, פּאָמבען א. א. וו.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען פאַר בעשטראַהלונג או די כל בטוגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַטלער.

אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפּען זונטאַג.

ווזיט אין דער שטאָט.

שטיהל געבּעטע

פערשידענע פאַסאָנער פון גאָבּעלין, ווי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-צעראַטע שטעהטס אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל

ווי אויך טאַפּעציר-געגענשטענדע

קאַזעטקעס די נייעסטע פאַסאָנער, מאַטראַצען אין 3 גאַטונגען אויך בעקומט מען ביי מיר סאַלאָן=גאַרניטורלעך, אויך זייד=פּאַטעליקעס, ווי אויך גאַנדאָלקעס, קאַווע-טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספּרענזשינעס, אויך שטיהל צום פאַלסטערן פאַר טאַפּעצירער פערשידענע פאַסאָנער פון בעסטען אויסאַרבּייטען האָלץ

בעקומט איהר — נאָר ביי — ג. לעווקאָוויטש, פּולנאַצנאַ 5.

דאָס בעקאַנטע גרופּען=בילד

די גאוני ישראל

איז ערשינען אין אַ נייער פּרעכטיגער אויפלאַגע.

פּרייז 2 זל.

ביים צושטעלען דעם אַנאָנס —

נאָר 60 גראָשען.

צו בעקומען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „נ. פאָלקסבל.״

שניידט אויס! שניידט אויס!

הייל-פּעדאַגאָגישע קורסען

פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שווערטרצהבּארע קינדער שפּראַך-שטערונגען (שטאַמלען, מויפשטימערייען)

Dr med.

A Szmirgeld

נערווען-אַרצט

עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען

Cegielniana 6, tel. 51-89

טעלעפאָנט פון 5—7 אָוונט.

ZAKŁAD RYSOWNICZY i malowania ręcznego

M. Szwarcowski

NARUTOWICZA 36, tel 35-25.

stale na składzie wielki wybór wzorów do haftu ręcznego i maszynowego. – Ceny niżej konkurencyjne. 970

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31=08

היילט נאָך פּראַקטישע מעטאָדען ציינער און מונד-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט בעטאַ אַהלונג, ספּעציעלער לאַבּאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אין אָוונט. צו ביליגע פּרייזען. 1431

בעקאַנטמאַכונג.

צוליב דער בעקוועמליכקייט פאַר מיינע קונדשאַפט האָב איך איבּערגעטראָגען מיין שאַמאָט-אויווען-פאַבּריק אין צענטרום דער שטאָדט פּיעטריקאָווער 37 ווי איך בעזיץ אַ שעהנעם אויסוואַהל פון פערשידענע שאַמאָט-אייווען און קיכען — שעהן און גוט מיט בעקוועמע בעדינגונגען, רעעלע בעהאַנדלונג פאַר דער גוטפקייט גאַראַנטירט.

J.H.Grynbolc, Piotrkowska 37

אין הויף, רעכטע אַפיציגע 118

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 3 נאוועמבער 1927.

צעהן יאהר באלפור-דעקלאראציע.

מיט צוויי חדשים צוריק איז געוואָרען 30 יאָהר זייט ס'איז ענטשטאַנען די מאָדערנע יודישע נאַציאָנאַלע בעוועגונג, ס'איז ענטשטאַנען די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע. צו יענער צייט האָט עס געשיינט פאַר אַן'אוטאָפּיע צו רעדען און צו טראַכטען וועגען שאַפען אַ יודישע מלוכה, אַ יודישע נאַציאָנאַלע היים.

און ס'איז אַדורך 20 יאָהר, ס'האָט אויסגעבראָכען דער וועלט-קריג, אין שפּיל פון דער וועלט-פּאָליטיק זענען בעקומען נייע כּוחות און אוטאָפּיעס האָבען אָנגעהויבען צו בעקומען פלייש און בלוט אָנצונעהמען רעאַלע פאָרמען.

די צעזייטע און צעשפּרייטע יודישע אומה איז אַריינגעצויגען געוואָרען אין דער פּאָליטיק פון די גרויסע מלוכות און איז געוואָרען אַ וועלט-קראַפט. 20 יאָהר נאָכ'ן אָננעהמען און פעסטשטעלען דאָס באַזעלער פּראָגראַם איז דורך אַן'אינטערנאַציאָנאַלער קערפּערשאַפט אָנערקענט געוואָרען איהר אינהאַלט. דעם 2. נאָוועמבער 1917 האָט דער בריטישער אויסערן-מיניסטער לאָרד אַרטור דזשעמס באַלפור צוגעשיקט צום לאָרד ראָטשילד פאָלגענדע ערקלערונג:

„מיין ליבער לאָרד ראָטשילד!

צו מיין גרויס צופרידענהייט שיק איך אייך אין נאָמען פון דער רעגירונג פון זיין מאַיעסטעט די פאָלגענדע סימפּאַטיע-ערקלערונג מיט די יודיש-ציוניסטישע בעשטרעבונגען, וואָס זענען פון מיניסטאָרען-קאַבינעט בעטראַכט געוואָרען און האָבען פון איהם בעקומען צושטימונג.

די רעגירונג פון זיין מאַיעסטעט בעטראַכט די שאַפונג פון אַ נאַציאָנאַלער היים אין פּאַלעסטינאַ פאַר'ן יודישען פאָלק מיט סימפּאַטיע און וועט מאַכען די גרעסטע אָנשטרענגונגען צו פערלייכטערן דעם דאָזיגען ציל. דערביי דאַרף קלאָר פערשטאַנען ווערען, אַז עס וועט קיין זאַך נישט געטון ווערען, וואָט זאָל קאָנען שאָדען ברענגען די בירגערליכע און רעליגיעזע רעכט פון די עקזיסטירענדע נישט-יודישע געמיינשאַפטען אין פּאַלעסטינאַ אָדער די רעכט און דער פּאָליטישער שטעלונג פון די יודען אין אַ וועלכען ס'איז אַנדערן לאַנד.

איך בעט אייך די דאָזיגע ערקלערונג מודיע צו זיין דער ציוניסטישער פעדעראַציע. אייער איבערגעגעבענער

אַרטור דזשעמס באַלפור."

אָט די דאָזיגע דעקלאַראַציע, וועלכע האָט צום ערשטען מאָל אין דער מאָדערנער געשיכטע אָנערקענט די צילען פון אַ יודישער היים אין פּאַלעסטינאַ, איז פערבונדען מיט'ן נאָמען באַלפור און איז היסטאָריש בעקאַנט אונטער'ן נאָמען — די באַלפור-דעקלאַראַציע.

לאָרד באַלפור, אַ שטאַרקער אָנהענגער פון ציוניזם האָט ביי פיל געלעגענהייטען אַרויסגעוויזען זיין טיפע סימפּאַטיע און אינטערעס צום יודישען פאָלק און צום ציוניזם, און דאָס יודישע פאָלק האָט מיט גאָלדענע אותיות פערשריבען זיין נאָמען אין דער געשיכטע.

די באַלפור-דעקלאַראַציע, וועלכע איז שפּעטער געוואָרען בעשטעטיגט אין אַ רייה אינטערנאַציאָנאַלע אַקטען און אָפּמאַכען, האָט געעפענט די מעגליכקייט פאַר פּראַקטישער אַרבייט אין א"י און פאַר דעם אַלעם. וואָס איז דאָרט אויפגעטון געוואָרען אין די לעצטע צעהן יאָהר.

און היינט, אינ'ם 10. יאָהר-טאָג, ווען די יודען זענען פּאָליטיש אָנערקענט געוואָרען אַלס פאָלק, ווען זיינע פאָדערונגען זענען אויפגענומען געוואָרען דורך די אומות העולם, פייערען די יודען דעם יום-טוב און פערבינדען איהם מיט'ן נאָמען פון זייער גרויסען פריינד לאָרד אַרטור דזשעמס באַלפור.

א דינגעריי אויף יאהרען.

סאָוויעט-רוסלאַנד און די צאַרישע חובות.

אין אַנ'אַנאַליז פון די ציפערען וועגען די אויסלענדישע חובות פון דער פריהערדיגער צאַרישער רעגירונג האָב איך אָנגעוויזען, אַז פון די דאָזיגע חובות וואָס האָבען בעטראָפען פאַר'ן קריג בסך הכל 5519 מיליאָן רובעל, מוז מען אַראָפּרעכענען ביז אַ ביליאָן, וואָס פאַלט אויפ'ן חשבון פון יענע געגענדען, וואָס זענען איצט אָפּגעריסען פון דער רוסישער מלוכה; ד. ה. פוילען, ליטע, בעסאַראַביען און באַלטישע פּראָווינצען. פון דער פערבליבענער סומע פאַלט אויפן גורל פון פראַנקרייך אַרום אַ העלפט, ד. ה. צווישען פינף און זעקס ביליאָן גאָלד פראַנק (אַ גאָלד-פראַנק איז 37–38 גאָלד קאָפּיקעס).

בעקאַנטליך האָט רוסלאַנד אויפ'ן חשבון פון איהרע חובות פאָרגעשלאָגען צו צאָהלען במשך 62 יאָהר צו 60 מיליאָן גאָלד-פראַנק. ווען מען זאָל נישט רעכענען קיין אינטערעס און אָננעמען דעם רוסישען חוב אין אַ מיטליכער סומע פון פינף מיט אַ האַלב ביליאָן גאָלד פראַנק, וואָלט דאָס געהייסען, אַז רוסלאַנד צאָהלט אָפּ 67 פּראָצענט פון איהר חוב, דאָס הייסט אַרום צוויי דריטעל.

געלד אָהן אינטערעס איז אָבער קיין געלד נישט. דאָס פערשטעהען אויסגעצייכענט די סאָוויעטישע פאָרשטעהער אַליין. צאָהלט דאָך רוסלאַנד איצט פאַר די צייטווייליגע קרעדיטען, וואָס זי קריגט אין אויסלאַנד אַרום 8-9 פּראָצענט. אין לאַנד זעלבסט ווערט איצט אַרויסגעלאָזען אַנ'אינערליכע הלואה „אינדוסטריאַליזירונגס-אַנלייהע", וואָס ברענגט אויסער פּראָצענט אויך מעגליכקייטען פון אַ בעדייטענדען געווין. אין דעם זין איז די סאָוויעט-רעגירונג געגאַנגען אויפ'ן וועג פון די צאַרישע פינאַנסיסטען, וואָס האָבען געמאַכט אינערליכע אַנלייהעס, פערבונדען מיט גרויסע פּרייזען, וואָס פלעגען אויסגעשפּילט ווערען יעדעס יאָהר.

אַלזאָ, סאָוויעט-רוסלאַנד ווייסט די בעדייטונג פון פּראָצענטען און פּראָטעסטירט אויך נישט, אַז דער איצטיגער ווערט פון איהרע צאָהלונגען זאָל גענומען ווערען פונקט אין דער זעלבער גרויס, ווי זיין ווערט מיט פופציג און זעכציג יאָהר שפּעטער.

די פראַגע איז אָבער, ערשטענס, צו עס זאָל גערעכענט ווערען וועלכער עס איז פּראָצענט אויף די חובות פאַר די לעצטע צעהן יאָהר, דאָס הייסט זייט דער רעוואָלוציע פון 1917, און, צווייטענס, וואָס פאַר אַ פּראָצענט זאָל גענומען ווערען אין אָנבעטראַכט פאַר די צאָהלונגען, וואָס ווערען געמאַכט פון איצט.

די רוסישע אַנלייהעס אין אויסלאַנד האָבען דורכשניטליך געטראָגען עטוואָס אַ העכערען פּראָצענט אַרום פיער און דריי פערטעל. ווען מען זאָל דעם דאָזיגען פּראָצענט פערקלענערען אַפילו ביז דריי, וואָלט דער רוסישער חוב אין פראַנקרייך בעטראָפען איצט נישט פינף מיט אַ האַלב ביליאָן נאָר מיט 30 פּראָצענט מעהר, ד. ה. איבער זיבען ביליאָן (גענויער 7150 מיליאָן).

איצט קומט די צווייטע פראַגע: ווי הויך איז דער געגענוואַרטס-ווערט פון דעם רוסישען פאָרשלאַג?

וואָלט פראַנקרייך אָנגענומען דעם רוסישען פאָרשלאַג און געפּרואווט איהם דיסקאָנטירען לויט'ן אָנגענומענעם פּראָצענט, וואָס הערשט איצט אויף דער וועלט (ד. ה. אַרום זיבען פּראָצענט), וואָלט זי באמת געקריגען דערפאַר אַ בערך אונבעדייטענדען סכום. ביי אַזאַ צוגאַנג צו דער פראַגע וואָלט די פאָדערונג פון געוויסע פראַנצויזישע צייטונגען אָפּצואוואַרפען דעם רוסישען פאָרשלאַג געווען פולשטענדיג בערעכטיגט. אַזאַ שטעלונג איז אָבער פאַלש. ווען מען וויל אויסרעכענען דעם געגענוואַרטס ווערט פון אַ געוויסען פינאַנציעלען פאָרשלאַג קאָן מען נעמען אין אָנבעטראַכט בלויז דעם פּראָצענט, לויט וועלכען די אַנלייהע איז לכתחילה געמאַכט געוואָרען. דאָס בעטרעפט אַרום פיער מיט אַ האַלב פּראָצענט. ווען מען זאָל דיסקאָנטירען דעם רוסישען פאָרשלאַג מיט 4 און אַ האַלב פּראָצענט, דערהאַלט מען דעם היינטיגען ווערט פון איבער 1200 מיליאָן גאָלד-פראַנק. מיט אַנדערע ווערטער, ווען מען זאָל איינעם באָרגען איצט 1200 מיליאָן גאָלד-פראַנק אויף פיער מיט אַ האַלב פּראָצענט, און ער זאָל במשך צון 62 יאָהר אויסצאָהלען צו 60 מיליאָן, וועט דערמיט געדעקט ווערען סיי דער קרן און סיי דער פּראָצענט.

אויב אַזוי מיינט דאָס, אַז רוסלאַנד שלאָגט פאָר צו צאָהלען 17 פּראָצענט פון איהרע חובות אין פראַנקרייך. (1200 מיליאָן אויף 7000)

די פראַנצויזישע פּרעסע, וואָס איז געגען דער פערשטענדיגונג, מאַכט אָבער אַנ'אַנדער חשבון. זי רעכענט אַרויף פאַר די צעהן יאָהר וואָס זענען אַריבער זייט 1917 נישט די דריי פּראָצענט, וועלכע מיר האָבען אָנגענומען, נאָר די פולע פיר און אַ האַלב אָדער פינף פּראָצענט, אויף וועלכע די הלואות זענען געמאַכט געוואָרען. אין אַזאַ פאַל דערגעהט דער אַלגעמיינער סכום פון די רוסישע חובות (אויסער דעם מלחמה-חוב) צו אַ קיילעכדיגער סומע פון 10 ביליאָן פראַנק (ד. ה. צוויי ביליאָן דאָלאַר), און דער רוסישער פאָרשלאַג ערשיינט אַלס אַ פּראָפּאָזיציע פון צוועלף פּראָצענט. אָט דאָס איז דער יסוד פון דער שטאַרקער פּראָפּאַגאַנדע, וואָס ווערט געפיהרט אין פראַנקרייך געגען דעם רוסישען פאָרשלאַג.

דאָ אָבער קומט אַ פאַקט, וואָס וואַרפט אויפ'ן גאַנצען ענין אַ גאָר אַנדער ליכט און וואָס וועגט אַריבער די וואָגשאָל שטאַרק לטובת רוסלאַנד. דער דאָזיגער פאַקט איז די ענטוואַרטונג פונ'ם פראַנצויזישען פראַנק.

קיינער קאָן דאָך נישט פערלאַנגען, אַז די סאָוויעט-רעגירונג זאָל בעהאַנדלען איהרע פראַנצויזישע בעלי חובות בעסער, ווי עס בעהאַנדעלט זיי די פראַנצויזישע רעגירונג אַליין. די פראַנצויזישע רעגירונג צאָהלט אָבער אויס איהרע אינערליכע חובות, וואָס זי האָט בעקומען אין גאָלדענע פראַנקען, מיט פּאַפּירענע פראַנקען. אַ קליינער פראַנצויזישער שפּאָרער, וואָס האָט געבאָרגט זיין רעגירונג מיט אַ יאָהר פופצעהן צוריק הונדערט גאָלדענע פראַנקען אויף פיער פּראָצענט, קריגט איצט פון איהר אַלס יעהרליכען פּראָצענט פיער פּאַפּירענע פראַנקענטען, דאָס הייסט פינף מאָל ווייניגער. און ווען די פראַנצויזישע רעגירונג וויל איהם אויסצאָהלען זיין חוב, צאָהלט זי עס אין פּאַפּירענע פראַנקען, וואָס זענען ווערט קנאַפּע פיער סענט, אין דער צייט, ווען דער גאָלד-פראַנק איז צוואַנציג סענט.

ס'איז מעגליך, אַז שפּעטער, ווען די פראַנצויזישע רעגירונג וועט סטאַבּיליזירען דעם פראַנק, וועט זי זיך מרחם זיין אויף איהרע אינערליכע קרעדיטאָרען, — וואָס זענען אין דער זעלבער צייט איהרע וועהלער — און וועט עטוואָס אַרויפרעכענען אויף זייער געפאַלענעם קורס. כל זמן אָבער זי טוט עס נישט (און ס'איז אַ ספק צו וועט זי דאָס באמת טון), קאָן זי נישט פערלאַנגען פון די באָלשעוויקעס, אַז זיי זאָלען בעהאַנדלען זייערע פראַנצויזישע קרעדיטאָרען בעסער, ווי עס טוט דאָס פראַנקרייך אַליין.

אויב מען זאָל זיך שטעלען אויפ'ן שטאַנדפּונקט, אַז די פראַנצויזישע בעלי חובות פון רוסלאַנד זענען בערעכטיגט בלויז צו איין פּאַפּירענעם פראַנק פאַר יעדען גאָלדענעם פראַנק, וואָס זיי האָבען אַ מאָל אַריינגעטראָגען, בעקומט דער רוסישער פאָרשלאַג אַ גאַנץ אַנדערען אויסזעהן. אין אַזאַ פאַל בעדייטעט ער נישט קיין צוועלף פּראָצענט פונם חוב, נאָר פינף מאָל מעהר, דאָס הייסט זעכציג פּראָצענט, מיט אַנדערע ווערטער מיינט עס, אַז יעדער פראַנצויז, וואָס האָט אַ מאָל געליהען דער רוסישער צאַרישער רעגירונג הונדערט פראַנק, קריגט איצט דערפאַר זעכציג. און וואָס די פראַנקען, וואָס ער קריגט איצט זענען פּאַפּירענע — איז דאָס שוין אַ מכּת מדינה.

מען קען נאַטירליך אויך טענה'ען, אַז די רוסישע רעגירונג האָט גאָרנישט צו טון מיט דער ירידה פון פראַנצויזישען פראַנק. זי האָט געבאָרגט גאָלדענע פראַנקען און זיך בפירוש פערפליכטעט אָבגעבען גאָלדענע פראַנקען. אָבער אויב אַפילו די דאָזיגע טענה זאָל זיין ריכטיג יוריסטיש, איז זי פּאָליטיש פאַלש. פון פּאָליטישען שטאַנדפּונקט קאָן מען נישט פערלאַנגען פון דער סאָוויעט-רעגירונג מעהר, ווי פון דער פראַנצויזישער.

אויב דעריבער פון ביידע זייטען, דאָס הייסט סיי פון רוסלאַנד און סיי פון פראַנקרייך זאָל אַרויסגעוויזען ווערען אַ גוטער ווילען, איז די פערשטענדיגונג מעגליך. דער רוסישער פאָרשלאַג און וואַהרשיינליך נישט דער לעצטער. אין אַזעלכע ענינים איז אָנגענומען זיך צו דינגען. פראַנקרייך—פון איהר זייט פערשטעהט אויך, אַז תפסת מרובה—לא תפסת.

די סאָוויעטען-רעגירונג דאַרף האָבען בעסערע בעציהונגען מיט פראַנקרייך, ווייל זי וויל נישט, אַז פראַנקרייך זאָל געטריבען ווערען אין די אָרעמס פון דער רוסען-פיינדליכער ענגלאַנד. פראַנקרייך—פון איהר זייט, דאַרף האָבען אַ פערשטענדיגונג מיט רוסלאַנד, ווייל די בעזיצער פון די רוסישע פּאַפּירען, וואָס האָבען זיך שוין מתיאש געווען עפּעס צו קריגען פאַר זיי, ווילען בעסער האָבען אַ מזומנ'עס צעהנערל, איידער „אַ טעאָרעטישען" הונדערטער.

די דינגעריי קאָן נאָך פערנעמען אַ פּאָר חדשים און אפשר אַפילו אַ פּאָר יאָהר. אָבער אַ פערשטענדיגונג זעהט אויס, וועט סוף כל סוף קומען.

א. רעוואוצקי.

עס שאַפט זיך אַ וואַהל-אַטמאָספערע.

שעהנע מעשים פון דער געשפּאָלטענער וויטאָס-פּאַרטיי.

מיר לעבען שוין אין אַנ'אַטמאָספער פון נייע סיים-וואַהלען. הגם דער איצטיגער סיים איז נאָך פאָרמעל נישט פונאַנדערגעלאָזט, פיהלט זיך שוין אין דער לופט דער וואַהל-יריד. צווישען די פּוילישע פּאָליטישע פּאַרטייען קומען פאָר כּסדר בעראַטונגען, מ'לאָזט אַרויס דעקלאַראַציעס וועגען די „גליקען", וועלכע מ'זאָגט שוין בעצייטענס צו די וועהלער, מ'אָרדענט איין צוזאַמענפאָהרען, מען שפּאַלט זיך און מ'שליסט בלאָקען, מיט איין וואָרט—מיר טרעטען אַריין אין אַ גרויסער וואַהל-תּקופה.

לעצטענס ווערט אין דער פּוילישער פּרעסע זייער ברייט אַרומגערעדט די שפּאַלטונג אין דער פּויערים-פּאַרטיי „פּיאַסט". אַמאָל האָט „פּיאַסט" געשפּילט גאָר אַ גרויסע ראָל און דער כיטרער וואָיט פון וויעזשכאָסלאָוויץ — וויטאָס האָט נישט איין רעגירונג געשטירצט. היינט האָבען זיך אָבער די צייטען געביטען, און „פּיאַסט", וועלכע איז שטאַרק קאָמפּראָמיטירט דורך די וויטאָסעס און קאָרניקס, לעבט איבער אַ שווערען קריזיס. וועלכער קען גורם זיין צו אַ פּאָליטישען טויט פון דער אַמאָליגער גרויסער פּויערים-פּאַרטיי. איצט זענען פון „פּיאַסט" אַרויסגעטראָטען אַ גאַנצע רייה דעפּוטאַטען מיט דעם פּאָפּולערען אָרגאַניזאַטאָר פון דער פּוילישער פּויערים-בעוועגונג סען. באַיקאָ בראָש. דער לעצטער האָט אַרויסגעלאָזען אַ מאַניפעסט צו די פּויערים-מאַסען, אין וועלכען ער ערקלערט די סבּות פון זיין אַרויסטריט.

דער סאַנאַציע-לאַגער. וועלכער האָט וואַרשיינליך אַ יד אין דער גאַנצער געשיכטע, איז זייער צופרידען מיט דעם סען. באַיקאָ, וועלכען זי האַלט איצט אין איין לויבען אויף די שפּאַלטען פון איהר פּרעסע, דאַגעגען ווערט דאָרט וויטאָס זייער געטאַדעלט.

אמת, וויטאָס איז שוין לאַנג נישט געווען קיין רעיעלע פירמע און ער פלעגט אָפט אויסנוצען זיין דעפּוטאַטען-מאַנדאַט, ווי אויך זיינע מיניסטאָרען-בענקלעך, אויף אייגענע עגאָאיסטישע צוועקען.

איצט דערציילט דער „גלאָס פּראַוודי" נאָך עטליכע עפּיזאָדען פון וויטאָס'עם טעטיגקייט פאַר די לעצטע יאָהרען:

„אין 1920-טען יאָהר – לייענען מיר דאָרט – איז אויפ'ן „פּיאַסט"-קאָנגרעס איינשטימיג מיט גרויס ענטוזיאַזם אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס וועגען אויפשטעלען אַ דענקמאָל פאַר טאַדעאוש קאָשציושקאָ און צו דעם צוועק האָט מען אָנגעהויבען צו קלויבען נדבות".

„איצט נאָך זיבען יאָהר האָט מען קיין דענקמאָל נישט אויפגעשטעלט, און וואו דאָס געלט איז אהינגעקומען ווייס מען אויך נישט".

ווי שטאַרק קולטורעל בעוואוסטזיניג ס'זענען אונטער דער הערשאַפט פון „מלך" וויטאָס געווען די פּויערים-מאַסען, בעווייזט אונז דער פאָלגענדער פאַקט, וועלכען ס'ברענגט דער „גלאָס פּראַוודי":

„נישט לאַנג פאַר זיין טויט האָט וולאַדיסלאַוו ריימאָנט געהאַט דעם זכות בעשטימט צו ווערען אַלס עהרען-מיטגליד פון „פּיאַסט". אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם איז אין וויערזשכאָסלאָוויץ איינגעאָרדענט געוואָרען אַ גרויסע פייערליכקייט, אויף וועלכער ס'זענען זיך צונויפגעפאָהרען די פּאָליטיקאַנישע פּויערים. איינער פון די וואַרשאָווער בוכהענדלער האָט געמיינט, אַז ביי דער דאָזיגער געלעגענהייט וועט זיין אַ גרויסע נאָכפראַגע אויף ריימאָנטס-ווערק און בעזונדער אויף דעם ווערק „כלאָפּי". ער האָט דעריבער אויף. דער פּאַרטייאיש-פּאָליטישער פייערליכקייט אָרגאַניזירט אַ פערקויף פון ריימאָנט'ס שריפטען, אָבער ווי אַזוי האָט אויסגעזעהן דער ערפאָלג? מ'האָט געקויפט... קוים אַ צעהנדליג עקזעמפּליאַרען פון „כלאָפּי""

„גוט האָבען פערדינט די קרעטשמעס, רעסטאָראַנען, אָבער דער וואַרשאָווער בוכהענדלער, וועלכער האָט זיך סומך געווען אויף דער פּאָפּולאַריטעט פון גרויסען שריפטשטעלער צווישען די פּאָליטישע „וויכאָוואַנקעס" פון וויטאָס'ן — האָט געליטען אַ היזק".

לאדז
3 נאוועמבער 1927

דאס לאדזער לעבען

לאדז
3 נאוועמבער 1927

3	נאוועמבער
דאנערשטאג	זון-אויפגאנג 6.14
ח	זון-אונטערגאנג 4.25
מרחשון תרפ"ח	לענג פון טאג 10.11

לופט-קאמוניקאציע איבערגעריסען.

(ס) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט זיך אויף א קורצער צייט איבערגעריסען די לופט-קאמוניקאציע צווישען לאדז, ווארשא און אנדערע פליה-פונקטען. אין צוזאמענהאנג דערמיט איז אויך איבערגעריסען געווארען די לופט-פאסט פון לאדז.

הויפט-וואהל-קאמיסיע זיך אויפגעלעזט.

(ב) ביז 2 ביינאכט האט דינסטאג געדויערט די לעצטע זיצונג פון דער הויפט-וואהל-קאמיסיע.

עס איז בעהאנדעלט געווארען אלע פראטעסטען. אין רעזולטאט זענען אלע פאפירען איבערגעשיקט געווארען אין דער וואיעוואודזטווע. די קאמיסיע האלט דערמיט איהר טעטיגקייט פאר פערענדיגט, און האט זיך פונאנדערגעלאזט.

אווענט-שפראך-קורסען פאר עמיגראנטען.

בהסכם מיט דעם בעשלוס פון דער יודישער עמיגראציע-פעראייניגונג „היאס-יקא-עמיגדירעקט" צו גרינדען שפראך-קורסען פאר עמיגראנטען, כדי זיי צו געבען די מעגליכקייט זיך צו בעקענען מיט דער ארטיגער לאנד-שפראך, וואס עס איז פאר יעדען עמיגראנט א לעבענספראגע — ווערט געעפענט ביי דער היגער אבטיילונג פון דער יודישער צענטראלער עמיגראציע-געזעלשאפט „יעאס" אווענט-קורסען פאר דערוואקסענע עמיגראנטען פאר שפאנישע און ענגלישע שפראכען.

פערשרייבען קאן מען זיך יעדען טאג אין דער ביורא פון דער עמיגראציע-געזעלשאפט, פאלודניאווא 8, פון 10 ביז 3 בייטאג און פון האלב אכט ביז 9 אין אווענט, חוץ פרייטאג און שבת.

ביי די קאמאשען-מאכער-מייסטער.

אונטער'ן פארזיץ פון ה' טענענבוים איז פארגעקומען די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון קאמאשען-מאכער-מייסטער-פעראיין.

נאכ'ן פארלעזען דעם טעטיגקייטס-בעריכט איז געוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג: פרעזעס — טענענבוים, וויצע — פרינץ, קאסירער — גאלדבערג, סעקרעטאר — הירש. מאראוויעצקי, גראביע און אסעלקא. קאנדידאטען: גרונדמאן, מלינקיעוויטש און יגאלאס.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(א) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 50); ק. כאנדזשינסקי (פיעטרקאווער 164), מ. סאקאלעוויטש (פושעיאזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 26) י. זונדעלעוויטש (פיעטרקאווער 25), מ. קאספערקיעוויטש (זגערזשער 54), ס. טראווקאווסקא (בזשעזשינער 56).

Dr. H. Wołkowyski

זאכארניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70

ספעציאל-ארצט פאר: ווייס- און וועגערישע קראנקהייטען, סקין- ... בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נצהמט אן פון 4—8 אין אווענט. פאר פרויען פון 4 — 5 אין א ספעציעל'ן ווארטע-זאל

קאנטראלע פון רעזערוויסטען.

(מ) היינט, דאנערשטאג ד. 3. נאוועמבער דארפען זיך שטעלען צו די קאנטראל-קאמיסיעס פאלגענדע רעזערוויסטען און לאנד-שטורם (פאספאליטע-רושעניע).

רעזערוויסטען און לאנדשטורם (פאספאליטע רושעניע) מיט געוועהר פון די קאטעגאריעס C A און C1 פון די יאהרגענג 1901, 1899 און 1887 אלע אהן אונטערשיד, אונאפהענגיג פון דעם צי זיי האבען זיך שוין אמאל צוגעשטעלט צו די קאנטראל-פערזאמלונגען צי נישט, און צי זיי האבען שוין דורכגעמאכט די מיליטערישע איבונגען.

רעזערוויסטען און לאנדשטורם (קאטעגאריע C A און C1) פון די יאהר-גענג 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897 און 1898, וועלכע האבען זיך געדארפט צושטעלען צו די קאנטראל-פערזאמלונגען אין די יאהרען 1925 און 1926 און האבען זיך דאמאלס נישט צוגעשטעלט צוליב וועלכע ס'איז נישט איז סבה,

די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון פ.ק. או I (פאליציי-קאמיסאריאטען 2, 3, 5, 8, 9 און 11) יאהרגאנג 1899 מיט די פאמיליען-נעמען N און O אויף קאנסטאנטינער 62 (קאשארען פון 31 פולק)

יאהרגאנג 1901 מיט די פאמיליען-נעמען אויף B אויף לעשנא 7/9 (קאשארען פון 28 פולק)

די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון פ.ק.או. I'. פאליציי קאמיסאריאט 10 יאהרגאנג 1899 מיט די פאמיליען-נעמען A ביז J אויף קאנסטאנטינער 81 (קאשארען פון 4 סאניטארען באאן)

פאליציי-קאמיסאריאט I, יאהרגאנג 1901 מיט די פאמיליען-געמען K ביז P אויף לעשנא 7/9 (קאשארען פון 28 פולק)

די קאנטראל-קאמיסיעס הויבען זיך אן פינקטליך 9 אין דערפריה. די רעזערוויסטען דארפען זיך צושטעלען פינקטליך מיט זייערע מיליטערישע און פערזענליכע דאקומענטען.

מארגען, פרייטאג:

די וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון פ. ק. או I (פאליציי-קאמיסאריאט 2, 3, 5, 8, 9 און 11).

יאהרגאנג 1899 מיט די פאמיליען-נעמען Pa ביז Pz, אין די קאשארען פון31-טען פולק. (קאנסטאנטינער 62).

יאהרגאנג 1901 מיט די פאמיליען-נעמען D, און F אויף לעשנא 7/9 (קאשארען פון 28 פולק.)

די וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון פ. ק. או. II פאליציי-קאמיסאריאט 10 יאהרגאנג 1899 מיט די פאמיליען-נעמען K ביז P אויף קאנסטאנטינער 81, (קאשארען פון 4 סאניטארען באאן).

קאמיסאריאט 1: יאהרגאנג 1901 מיט די פאמיליען-נעמען K ביז Z אויף לעשנא 7/9 (קאשארען פון 28 פולק).

קאנטראל-ראפארטען פון אפיצירען און געוועזענע מיליטער-בעאמטע.

דאס מיליטעריש פאליצייאישע ביורא ביים מאגיסטראט טיילט מיט, אז מארגען, פרייטאג וועלען פארקומען קאנטראל-ראפארטען פון די אפיצירען פון רעזערוו און לאנד-שטורם (פאספאליטע רושעניע) און פון געוועזענע מיליטער-בעאמטע. צו די קאנטראל-ראפארטען דארפען זיך צושטעלען:

אפיצירען פון רעזערוו און לאנד-שטורם און געוועזענע מיליטערישע בעאמטע, וואס זענען בעפרייט פון אקטיווען מיליטער-דינסט, וואס זענען געבוירען 1877 י.

אפיצירען פון רעזערוו און לאנד-שטורם פון די יאהרגענג 1902, 1901, 1900. 1899, 1898, 1897, 1896, 1895, 1894, 1893 און 1892, וועלכע האבען היי-יאהר אדער צוועלף פריהער נישט דורכגעמאכט קיין שום מיליטערישע איבונגען.

אפיצירען פון רעזערוו און לאנד-שטורם און מיליטער-בעאמטע, וואס זענען בעפרייט פון מיליטער-דינסט, פון די יאהרגענג 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1885, 1882, 1881 1876, 1875, וועלכע האבען זיך ביז איצט נישט געמעלדעט צו די קאנטראל-ראפארטען, און וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון פ. ק. או. לאדז שטאט I און II.

דער יאהר-טאג פון 11. נאוועמבער

ווי אזוי וועט ער געפייערט ווערען אין לאדז

נעכטען איז אין מאגיסטראט פארגעקומען א בעראטונג וועגען ארגאניזירען די היי-יעהריגע פייערונג פון יאהר-טאג פון 11-טען נאוועמבער. צו דער בעראטונג זענען געקומען די איינגעלאדענע פארשטעהער פון דער ציווילער און מיליטערישער מאכט, געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס א.א.וו.

עפענענדיג די בעראטונג, האט פרעזידענט וואיעוואודזקי, וועלכער איז אויך נעוועהלט געווארען אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג, אנגעוויזען אויף דער וויכטיגקייט צו פייערען ווי געהעריג דעם טאג פון 11-טען נאוועמבער, אין וועלכען פוילען איז פאקטיש געווארען אנ'אונאפהענגיגע און פרייע מלוכה.

גענעראל מאלאכאווסקי האט דאן אינפארמירט וועגען פראגראם פון די מיליטערישע פייערונגען, דהיינו עס איז פאראויסגעזעהען א פעלד-גאטעסדינסט, א דעפילאדע און א פאקעל-צוג. צו די מיליטערישע פייערונגען איז איינגעלאדען געווארען דער גענעראל זשעליגאווסקי.

ביסקופ טימעניעצקי האט איבערגעגעבען, אז ער האט בעפוילען אפצוהאלטען גאטעס-דינסטען פאר די שול-קינדער און פאר די גלויביגע.

א פארשטעהער פון די מלוכה-בעאמטע האט מיטגעטיילט, אז דער פעראיין פון די בעאמטע ארדענט איין אין דעם טאג א פייערליכע אקאדעמיע,

נאך א מיינונגס-אויסטויש, בעת וועלכען ס'איז צוו. אנד. ארויסגעזאגט דער וואונש איינצוארדנען אין דעם טאג געלעגענהייטליכע פארלעזונגען אין די היגע טעאטערס און קינא'ס, איז אויסגעוועהלט געווארען אנ'אויספיהרונגס-קאמיטעט, אין וועלכען ס'זענען אריין: ביסקופ טימעניעצקי, פרעז. וואיעוואודזקי, פולק. וואליצקי, קאמענדאנט ניעדזיעלסקי, רעד. גומקאווסקי, דיר. זאלעסקי, דיר. בארטשינסקי, ד"ר טאמאשעווסקי, די פערזאמלונג האט אויך בעפולמעכטיגט דעם פרעז. וואיעוואודזקי אריינצוטראגען אין נייעם שטאט-ראט א פארשלאג וועגען אנרופען איינע פון די וויכטיגערע לאדזער גאסען מיט'ן נאמען „די גאס פון 11-טען נאוועמבער".

בילינע אויסלענדישע פעסער,

עס גרייט זיך א נייע פערלייכטערונגס-פעראָרדנונג.

(ס) ווי מיר דערוויסען זיך האט דער רעגירונגס-קאמיסאריאט בדעה נאכצוקומען די השתדלות פון די לאדזער סוחרישע און אינדוסטרי קרייזען און צו פערלייכטערען די פראצעדור ביים בעקומען אויסלענדישע פעסער צו מסחר-צוועקען. לויט דעם נייעם סיסטעם וועט מען ארויסגעבען אויסלענדישע פעסער, פאר 25 זלאטעס אויף א חודש צייט און נישט אויף עטליכע טעג, ווי ביז איצט עס וועלען אויך ארויסגעגעבען ווערען פעסער, וועלכע וועלען דינען אויף 6 ארויספאהרען, אבער דער פרייז וועט אויך זיין צו 25 זלאטעס אמאל פאהרען. עס וועלען אויך ארויסגעגעבען ווערען יעהרליכע פעסער צו 200 זלאטעס.

ארעסטירט א באנדיט, וואס מ'זוכט שוין 7 יאהר

(ס) צוריק מיט 7 יאהר האט אין דער געגענד פון לאדז און פון פעטריקאוו גראסירט א באנדע אונטערן אנפיהרונג פון א געוויסען יאן באיאר, וועלכער איז אויך געווען בעוואוסט אונטערן פסעוודאנים: „פיאנטעק". די באנדע האט אנגעטון שרעקליכע צרות דער בעפעלקערונג און די פאליציי האט בשעתו געהאט א שווער שטיקעל ארבייט די באנדע אויסצוראטען. כמעט אלע פון דער שייקע זענען דאן אויסגע'הרג'עט געווארען, באיארען האט זיך אבער איינגעגעבען מיט א פאלשען פאס צו ענטלויפען קיין דייטשלאנד.

מיט א קורצער צייט צוריק איז באיאר פלוצים ווידער ארויפגעשווימען. די פאליציי האט איהם בעמערקט און אנגעהויבען נאכצופארשען. דאס מאל האט זיך באיאר בעשעפטיגט מיט שמוגלען טאבאק און זייד.

דאס נע-ווינד לעבען האט באיאר'ן זעהט אויס, זיך צוגעגעסען און ער איז געפאהרען קיין טשענסטאכאוו פרעגען ביי אנ'אדוואקאט צי איז 7 יאהר א גענוגענדע צייט, כדי עס זאלען איהם פערגעסען ווערען די אלע חטאים.

מען האט דעם בעל-דבר ארעסטירט, ווען ער איז ארויסגעגאנגען פונ'ם אדוואקאט.

קליינער פעליעטאן.

ער וויל נישט...

— צום בעסטען וואלט עס מיר צוגיין געקומען! — זאגט ר' זאוועלע — ס'מוז — זאגט ער — דוקא זיין יואל לאווניק? פארוואס קאן נישט זיין כאצקעל לאווניק, שמיל-שמעלקע לאווניק, אדער טאקיש ר' זאנוועל לאווניק?

וואס אי? כ'קאן נישט די מלאכה פון זיצען אויף די לאווע און חתמ'ענען ביפירען?

מילא — זאגט ער — פריהער זענען מיר געווען פערנומען מיט שלומ'ען, מיט שווארצבארד'ן מיין איך! און עטץ האט פריהער געהאט צו טון מיט וואהלען און מיט נאך אזעלכע כלל-עסקים, וואס מ'בעקומט פון זיי א הארטען שטערען און א פראלעטארישען יצר-הרע!

ציגד אבער, אז ס'איז שוין מאנדרי זשיד פא שקאדזשיע, אז עס איז אונז געלונגען קאליע צו מאכען א פאר יודישע מאנדאטען, קאן מען שוין אויך א טראכט טון וועגען א שטיקעל תכלית!

אמת, קיין דאקטאר בין איך נאך נישט, נישט אפילו קיין הייוען, אבער א וואליזע, אז מ'ברויך אפצוטראגען א גוי'אישען פריץ, אדער בעטען מ'זאל אריינשטעלען מיין נאמען אין א אנאנצע, אז כ'האב מיר געריבען מיינע תחתונים אהן א פאסעלס פאלטען, דאס קאן איך אויך!

טא וואס זשע — כ'בעט איהן — איז די מניעה?

כ'לעבען, ווי עטץ זעהט מיך א לעבעדיגען, איך אויף ענקער ארט, וואלט איך געמאכט א פראפינאציע מ'זאל זיך אלע צונויפקלייבען — אלע פארטייען צונעזאמענט און ארויסשטעלען מיך פאר'ן קאנדידאט! ביי מיר, פערשטעהען זי מיך, וועט שוין נישט טרעפען, אז כ'זאל עמיצען אפזאגען, אדער מאכען שוועריגקייטען! ביי מיר, אז עמיצער וועט וועלען ליגען אין כאיני, אדער אין ראדאגאשטש, אדער אין קאכאנובעק, אדער אפילו ביי פאזנאנסקי'ן אין שפיטאל — וועט ער ביי מיר פועל'ן! ביי מיר, פערשטעהן זי מיך, וועט נישט זיין קיין שום אפשטעל! איך בין אומפארטייאיש, און ביי מיר קאנט עטץ אלץ פועל'ן...

כ'שטעל נאר איין תנאי: שטעלט מיך ארויס אלס לאווניק! שטופען אליין וויל איך מיך נישט...

אמן.

פערזאמלונג פון ראל-וועגען און ריסארען-בעזיצער.

דינסטאג איז פארגעקומען אין פאלקס-הויז, זאוואדזקא 5, די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער סעקציע ראל-וועגען-איינשפענער און ריסארן - בעזיצער.

די פערזאמלונג האט געעפענט פרעזעס יצחק דאווידאוויטש, וועלכער וויזט אן אויף דער ארבייט פון דער סעקציע בעת די וואהלען. ה' ו. גראסמאן דריקט אויס זיין דאנק די פערזאמעלטע פאר זייער מיטהילף בעת די וואהלען און בעגריסט דעם ראטמאן אדוו. ווייצמאן. דעם אדוו. ווייצמאן האבען אויך בעגריסט די ה' צוקער, הערצבערג און אנדערע.

ווייטער איז ארומגערעדט געווארען די שטעלער-גזרה און דעם הויכען נומערן-אפצאהל און עס איז געווארען בעשלאסען מיט דעם ענין זיך צו ווענדען צום ראטמאן אדוו. ווייצמאן. עס איז אויך בעשלאסען געווארען צו עפנען אנ'אייגענעם סעקרעטאריאט ביי דער סעקציע.

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע
אָרגאַניזיר-קאָמיטעט פון די באַלפור-פייערונגען אין לאָדז:

פּראָגראַם:

I.

היינט, דאָנערשטאָג, 11 אַ זייגער פריה — שילער-צוג צו דער סינאַגאָגע אויף קאָשטשושקי-אַלעע, וואו עס וועט פאָרקומען אַ פייערונג פאַר דער שול-יוגענד.

II.

7 אַ זייגער אין אָוונט
יוגענד-פאַקעל-צוג
דורך די גאַסען פון דער שטאָדט צום פילהאַרמאָניע-זאַל.

פייערונגען לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעאום פון דער
באַלפור-דעקלאַראַציע

III.

8.30 אַ זייגער אָוועגד —
פייערליכע אַקאַדעמיע
אין פילהאַרמאָניע-זאַל (נאַרוטאָוויטשאַ 20)

1) רעדנער: דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, דעפּ. א. לעווינסאָן, ד"ר מ. הינדעס (וואַרשאַ): א. נייפעלד (וואַרשאַ); 2) אָרקעסטער פון יודישען טורן- און ספּאָרט-פעראיין „מכבי" (בר-כוכבא); 3) כאָר פון שומרים-פערבאַנד.

די איבערגעבליבענע בילעטען צו דער אַקאַדעמיע צו בעקומען אין ציוניסט. ביוראָ (צעגעלנ. 4), און פון 5 נאָכמ. אין דער פילהאַרמאָניע-קאַסע.

בעמערקונג: כדי צו פערמיידען אַ געדראַנג ביים אַריינגאַנג צו דער אַקאַדעמיע, ווערט דאָס ג' פּובליקום געבעטען צו בעזאָרגען זיך פריהער מיט בילעטען און צו קומען פריהצייטיג אין זאַל. 9 אַ זייגער אָוועגד וועלען די טירען ווערען געשלאָסען און קיינער וועט מעהר נישט אַריינגעלאָזט ווערען. מ'בעט צו קומען אין אָוועגד-קליידער.

99

היינטיגע באַלפור-פייערונגען אין לאָדז.

די היינטיגע פייערונגען לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע בעשטעהט פון פאָלגענדען פּראָגראַם:

11 אַ זייגער פריה — אַ שילער-צוג פון די נאַציאָנאַלע גימנאַזיעס און העברעאישע פאָלקס-שולען מיט אָרקעסטערס און פעהנער פון זאַמעל-פונקט אויף דער מאַגיסטראַצקאַ-גאַס צו דער סינאַגאָגע אויף קאָשטשיושקי-אַלעע, וואו עס וועט פאָרקומען אַ פייערליכע תפלה מיט אַ פּרעדיגט פון סענאַטאָר ד"ר מ. ברוידא. די פייערונג אין דער סינאַגאָגע איז בעשטימט נאָר פאַר דער שול-יוגענד.

7 אַ זייגער אין אָוועגד קומט-פאָר אַ פאַקעל-צוג פון דער ציוניסטישער און נאַציאָנאַלער יוגענד פון זאַמעל-פונקט אויף דעם גרינעם מאַרק דורך די גאַסען פון דער שטאָט צום פילהאַרמאָניע-זאַל.

האַלב 9 אין אָוועגד ווערט איינגעאָרדענט אַ פייערליכע אַקאַדעמיע אין פילהאַרמאָניע, רעדנער: — דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, דעפּ. א. לעווינסאָן, ד"ר מ. הינדעס פון וואַרשאַ, אָרקעסטער כאָר.

* *

(—) דינסטאָג אין אָוועגד איז אין „צעירי מזרחי" פאָרגעקומען אַ באַנקעט לכבוד דעם 10-יעהריגען יובילעי פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע.

וועגען שעכטען בהמות זונטאָג ביינאַכט.

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַקציע פון ראַבינאַט צו פערוועהרען די שחיטה זונטאָג ביינאַכט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון ראַבינאַט מיט די שעכטער און העקער. מ'איז געקומען צו אַ הסכם, אַז די שחיטה זאָל זיך זונטאָג ביינאַכט אָנהויבען פונקט 12 אַ זייגער, אַזוי ווי אין וואַרשאַ, כדי דערמיט צו פערמיידען די אונאָרדנונג, וואָס האָט אין דער היגזיכט געהערשט ביז איצט.

זעלבסטמאָרדען.

(§) אין משך פון'ם נעכטיגען טאָג האָט די פּאָגאָטאָוויע פערנאָטירט 5 פעלען פון זעלבסטמאָרד.

אויף פּאָמאָרסקאַ 142 האָט מען געפונען אַן'אומבעקאַנטען יונגערמאַן, וועלכער האָט זיך גע'סמ'ט און נאָכדעם זיך איבערגעשניטען דעם האַלז.

אויף גלובנע 46 איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד די 30-יעהריגע בראָניסלאַוואַ וואָזשניאַק; אויף זשראָמסקאַ 49 די 21-יעהריגע סטעפאַניאַ לאַווניטשאַק; אויף פּאָלודניאָוואַ 21 — דאָס דינסט-מיידעל אַפּאָלאָניאַ לעשניעווסקאַ, און אויף יעזשיגאָוואַ 2 — די אַרבייטערין מאַריאַ וויענצקאָווסקאַ.

אין די אַלע פעלען האָט די פּאָגאָטאָוויע ערטיילט די ערשטע הילף.

אַ פּראָצעס
ביי פערמאַכטע טירען.

(§) ביי פערמאַכטע טירען איז נעכטען אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען דעם 16-יעהריגען יאַן יערוזאַל, וועלכער איז געוועזען בעשולדיגט אין פערפיהרען די 13-יעהריגע גענאָוועפאַ ציעציאַראָווסקאַ, וועלכע האָט פאַר-אַ-יאָהרען געבוירען אַ קינד פון איהם.

דאָס געריכט האָט דעם בעשולדיגטען פרייגעשפּראָכען, ווייל עס האָט איינגעפינען, אַז די ציעצאַראָווסקאַ איז פיזיש אַזוי ענטוויקעלט, אַז יערוזאַלעם האָט זי געקענט אָננעהמען פאַר אַן'עלטערער פון זיך.

פון „אררט".

מ'זינגט און מ'טאַנצט אין „אררט", מען לאָזט זיך וואויל-געהן, און ס'איז לעבעדיג און פרעהליך — פרעהליך איז ביז גאָר!

אויב עמיצער האַלט ביי חתונה-האָבען, און שלאָגט זיך מיט דער דעה, צי זאָל ער טון דעם „נאַרישען שריט" צי נישט, וועט זיכער געפינען אַ לעזונג פון דעם דאָזיגען פּראָבלעם, אין „אררט" וועלכער לעזט איהם אויס גלענצענד.

ווער ס'וויל זעהן, ווי אונזער היימישע שטאָט זעהט אויס אינ'דער'אמת'ן, מיט אַלע איהרע שלעק און אָנשיקענישען, מיט אַלע איהרע פריידען און ליידען — דער וועט עס קאָנען זעהן נאָר אין „אָפּפאַל", וואָס ווערט אויך אויפגעפיהרט אין ערשטען פּראָגראַם.

דער ערשטער פּראָגראַם געהט אַלע טאָג מיט אַ ריזיגען ערפאָלג.

דער פלאַנטער מיט'ן הרוג איז קאָנסטאַנטין

וואָס זאָגען די פאַרשטעהער פון דער יודישער קהלה. — גרויסע פערלעגענהייט פון די יודען צוליב דער קבורה אויפ'ן יודישען בית-עולם. — מ'קאָן נאָך ערוואַרטען איבעררעשונגען. — וואָס איז פּאַרט געשעהן מיט'ן הרוג?

(פון אונזער ספּעציעלען שליח).

דער רושם אַרום דער מעשה קאָנסטאַנטין האָט זיך צעהנפאַך פערשטאַרקט. די קאָנסטאַנטינער יודישע בעפעלקערונג קען פשוט צו זיך נישט קומען, אומעטום אין שוהל, בית-המדרש, אויפ'ן מאַרק און אין די וואוינונגען רעדט מען נאָר וועגען דער אויסטערלישער פּאַסירונג. האָבען די קאָנסטאַנטינער יודען געוואָלט אַריינכאַפּען אַ מצוה, האָט זיך אַריינגעמישט דער שטן און לאָ די, וואָס דער געפונענער הרוג האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַלס קריסט, איז ער נאָך דערצו אַן'איינפאַכער מערדער, אַלע האָבען דעריבער גרויס עגמת-נפש פון דער געשיכטע און מ'וואַרט מיט אונגעדולד אויפ'ן ווייטערדיגען פערלויף פון די געשעהענישען.

וואָס זאָגט דער קאָנסטאַנטינער רב ר' חיים ראָדזינסקי?

דער רב איז זעהר נידערגעשלאָגען און זוכט אין פערשידענע ספרים, אויב ס'האָבען זיך נישט פערלאָפען ווען עס איז אַזעלכע עהנליכע געשעהענישען. דער רב זאָגט!

דאָס, וואָס מיר האָבען ביז איצט געטון אין דעם ענין, איז אין פולשטענדיגען הסכם מיט'ן דין און אונזער געוויסען, ס'איז אַ גאַנץ פשוטע געשיכטע. ס'איז געפונען געוואָרען אַ געהרג'עטער, לויט אַלע וואַהרשיינליכקייטען האָט זיך געדאַכט, אַז דאָס איז אַ יוד. איך האָב געשיקט אונזער מוהל נאָכקוקען, צי דער הרוג איז טאַקע ריכטיג געמלט און דער מוהל האָט מיר קאַטעגאָריש ערקלערט, אַז דער מת איז ריכטיג געמלט, איך האָב מיך אָבער דערויף נישט פערלאָזען און איך האָב דאָס אַליין נאָכקאָנטראָלירט און בין געקומען צו דערזעלבער איבערצייגונג. ווען איך וואָלט געהאַט נאָר דעם מינדעסטען חשד, אַז דער געפונענער איז נישט ריכטיג געמלט וואָלט איך זיך נישט פערלאָזען אויף זיך אַליין און וואָלט אַרויסגעפאָדערט פון לאָדז אַ רב און אַ מוהל.

דער רב רוהט זיך אַ ביסעל אָב פון דער שטאַרקער אויפרעגונג און זאָגט ווייטער:

— ביי מיר איז געשטאַנען די פראַגע אַזוי: דאָס איז אַ יוד, אָדער אין ערגסטען פאַל קען דאָס זיין אַ משומד. ווען איך וואָלט אפילו אָנגענומען די לעצטע השערה, וואָלט איך אויך נישט אַנדערש געהאַנדעלט, ווייל לויט'ן דין קומט אַ מת, וועלכע ס'איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז ער איז אַ משומד, דיזעלבע קבורה, וואָס אַ יודען. און אַזוי ווי דער מת איז שוין געלעגען דריי טעג האָב איך געהייסען מאַכען די קבורה, אַזוי ווי פאַר אַ מת-מצוה. ווער האָט זיך געקענט ריכטען אויף אַזעלכע ענטדעקונגען?

— וואָס וועט זיין איצט? פרעג איך.

— דער ענין איז נישט אַזוי לייכט, ווי מ'שטעלט זיך איהם פאָר. על פי דין קומט אויס, אַז אויב ס'איז פעסטגעשטעלט, אַז דאָס איז אַ קריסט, דאַרף מען איהם נישט לאָזען ליגען אויפ'ן יודישען בית-עולם. פון דער צווייטער זייט הער איך, אַז דער מערדער איז געווען אַ לאַנגע צייט אין אַמעריקאַ, מוז מען דאָך אָבוואַרטען ביז מיר וועלען נישט בעקומען קיין ענטפער פון אַמעריקאַ, צי האָט ער זיך אַמאָל דאָרט נישט מגייר געווען.

און וואָס וועט זיין, אַז די פּראָקוראַטור וועט הייסען דעם מת אַרויסגעבען?

— האָבען מיר נישט קיין עצה און מיר וועלען מוזען אויספיהרען דעם בעפעהל.

מיר האָבען זיך ווייטער געווענדעט צום

פּרעזעס פון דער יודישער קהלה

אברהם לייב גוטערמאַן, ה' גוטערמאַן זאָגט! מיר האָבען געטון דאָס, וואָס איז געווען די פליכט פון יעדער יודישער קהלה, ס'איז געפונען געוואָרען אַ מת, נעבען יודישען בית-עולם, לויט די סמנים האָבען מיר פעסטגעשטעלט, אַז דאָס איז אַ יוד, האָבען מיר איינגעאָרדענט אַ שעהנע לויה, געגעבען אַ שעהנע קרקע, אַ טלית און אַלץ, וואָס ווערט ביי יודען געטון.

זעלבסטפערשטענדליך, זאָגט ה' גוטערמאַן, האָבען מיר איצט אַ זעהר נישט אָנגענעהמע איבעררעשונג, אָבער וואָס קענען מיר טון, מיר זענען אין גאָרנישט שולדיג.

— וואָס וועט איצט זיין?

— איצט איז זעהר שלעכט, איך שטעל מיר פאָר דעם ענין אַזוי: דער פּראָקוראַטור איז אַלץ איינס, וואו דער געפונענער איז בעגראָבען, מכל-שכן שוין, אַז דאָס איז אַן'עקעלהאַפטער מערדער, די פּראָקוראַטור וועט דעריבער נישט פערלאַנגען אַרויסצוגעבען דעם אומגעקומענעם, זיין משפחה, ווי איך זעה, וועט אַ שאַד זיין די פּאָר גראָשען און וועט זיך אויך נישט וועלען קיין מיה געבען דעם מת איבערצופיהרען, וועט אויסקומען, אַז די יודישע קהלה וועט מוזען זיך בעמיהען, אַז דער מת זאָל איבערגעפיהרט ווערען אויפ'ן קריסטליכען צמענטאַרזש. דערווייל מוזען מיר געדולדיג וואַרטען און זעהען צו בערוהיגען די יודען פון קאָנסטאַנטין, פאַר אַזעלכע טעותים קען זיך קיינער נישט פערהיטען, מיר האָבען זיכער געהאַט גוטע מחשבות און געוואָלט נאָר גוטס טון.

מיר זענען ווייטער אַוועק צום

קאָנסטאַנטינער פּאָליציי-קאָמענדאַנט

זיך דערוויסען עפּיס וועגען די ווייטערדיגע אויספאָרשונג.

— ווי איהר זעהט, זאָגט דער קאָמענדאַנט איז די אויספאָרשונג שוין אַוועק זעהר ווייט, מ'ווייסט ווער דער געפונענער איז. נאָכמעהר, מ'האָט זיך דערוואוסט, אַז דאָס איז אַ מערדער, וועלכער האָט מיט אַ טאָג פריהער ערמאָרדעט אַ פרוי, וואָס שייך דעם אונאַנגענעהמען טעות מיט דעם בעגראָבען פון דעם מת, קען איך אייך גאָרנישט זאָגען, דאָס איז אַן'ענין פון דער אויספאָרשונגס-מאַכט אין וועמענס האַנד דער גאַנצער מאַטעריאַל געפינט זיך.

— צי איז שוין טאַקע פעסטגעשטעלט, אַז אַדאָלף אַנדערש איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד?

— לויט אַלע וואַהרשיינליכקייטען—יאָ, אָבער ס'איז מעגליך, אַז מיר וועלען זיך נאָך דערוויסען עפּיס נייעס וועגען דעם.

די בעפעלקערונג אין קאָנסטאַנטין איז איבערצייגט, אַז אַדאָלף אַנדערש איז

נישט בעגאַנגען קיין זעלבסטמאָרד,

נאָר איז ערמאָרדעט געוואָרען, אַזוי מעלדען זיך עדות, וועלכע דערצעהלען, אַז פרייטאָג איז אָוועגד האָבען זיי געזעהען פאָהרען אַ פרעמדע פוהר, אויף וועלכער עס זענען געזעסען 2 פּערזאָן. די פּאַסאַזשירען האָבען זיך נאָכגעפרעגט וואו ס'איז דאָס דער יודישער בית-עולם, מ'איז זיך דעריבער משער, אַז אויף דער דאָזיגער פוהר איז געלעגען דער ערמאָרדעטער. די מערדער איז עפּעס שטאַרק געלעגען דערין איהם אַוועקצולעגען נישט ווייט פון יודישען בית-עולם.

די קריסטליכע בעפעלקערונג אין קאָנסטאַנטין, וועלכע איז געווען זעהר אויפגעבראַכט אויף די יודען, פאַרוואָס זיי האָבען בעגראָבען אַ קריסט אויפ'ן יודישען בית-עולם און אין צוזאַמענהאַנג דערמיט שוין געפיהרט אַ העצע געגען יודען, האָט איצט איבערגעדרעהט דעם פראָנט. דערוויסענדיג זיך, אַז דער טויטער איז אַ מערדער, ווילען זיי גאָרנישט וויסען פון דעם גאַנצען ענין און פרעהען זיך איצט אין דער שטיל, אַז די יודען האָבען דעם גאַנצען קלאַפּאַט אויפ'ן קאָפּ. קופּקעלעך אויפ'ן מאַרק, וועלכע האָבען אין פערלויף פון נעכטיגען טאָג געזידעלט און געהעצט געגען יודען, ווערען שוין היינט שיטערער. דאָס עגמת-נפש איז געבליבען ביי יודען.

אַ שרעקליכער טויט פון אַן'אַרבייטער.

(§) אַ שרעקליכער טויטפאַל איז נעכטען פאָרגעקומען אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור".

צום צורעכט מאַכען אַ ווינדע, איז אַרויסגערופען געוואָרען דער 25-יעהריגער קאַזשמיעזש סטשעלעצקי (קוניצער גאַס 10) אין אַ געוויסען מאָמענט האָט זיך די ווינדע אַ רייס-געטון אַרויף און מיט דער גאַנצער קראַפט אָנגעקלאַפּט זיך אין אַן'אייזערנער בעלקע, ביים אומגליקליכען אַרבייטער איז באַלד צושמעטערט געוואָרען דער קאָפּ אַזוי, אַז ער איז אויפ'ן אָרט געבליבען טויט.

די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט נאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט פון דעם אַרבייטער.

נאָכוועהענישען פון לאַקאַטאָרען-פעראיין

פּראָצעס געגען צוויי אינקאַסענטען.

אין קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון דוד פּאַוולאָווסקי מיט צוויי געוועזענע אינקאַסענטען פון זיין „לאַקאַטאָרען פעראיין". ה' פּאַוולאָווסקי'ן איז פאָרגעוואָרפען געוואָרען, אַז בשעתו האָט ער נישט ריכטיג אַריינגעטראָגען אין די קאַסע-ביכער די הכנסות פון פעראיין; דער פעראיין איז פערחתמט געוואָרען און געגען פּאַוולאָווסקי'ן איז פערפיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס. דערווייל האָט ה' פּאַוולאָווסקי אָנגעקלאָגט צוויי זיינע געוועזענע אינקאַסענטען הערש און אריה קורץ, אַז זיי זאָלען האָבען איינגעקאַסירט געלדער און דאָס געלד אין פעראיינס-קאַסע נישט איינגעצאָהלט, אַזוי ווי דער פעראיין איז שוין פערמאַכט דורך דער אויפזיכטס-מאַכט האָט אָנגעקלאָגט די ליקווידאַציע-קאָמיסיע פון פעראיין.

דער פּראָצעס איז פאָרגעקומען 6 מאָל אין פרידענס-געריכט און אַלע מאָל האָט מען איהם אָפּגעלעגט, ווייל ס'האָט געפעהלט אַן'אַנדער עדות. ענדליך איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען און די ביידע קורצ'ס זענען בעפרייט געוואָרען. דאַן האָט דער פערטרעטער פון דער ליקווידאַציע-קאָמיסיע אַדוו. קאָבילינסקי אָנגעגעבען אַן'אַפּעלאַציע אין קרייז-געריכט. דאָרט איז דער פּראָצעס 3 מאָל אָפּגעלעגט געוואָרען ווידער צוליב פעהלען פון פערש. עדות. ענדליך איז דער פּראָצעס שוין פאָרגעקומען. ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער איניציאַטאָר פון'ם פּראָצעס איז דוד פּאַוולאָווסקי, וועלכער האָט מיט זיין ברודער אברהם און זיין פרוי פיגורירט אַלס עדות. די מיטגלידער פון דער ליקווידאַציע-קאָמיסיע הערש שלאָמאָוויטש און מענדעל בעגעדיקט האָבען ערקלערט, אַז זיי האָבען נישט אונטערגעשריבען די אָנקלאַגע נאָר עפּיס אַ פולמאַכט אויף צו פערקויפען די אַלטע מעבעל שטיק'א. אַז. וו.

נאָכ'ן אויסהערען די אָנגעקלאָגטע און אַ רייה עדות, האָט אַדוו. לאַסקי, דער פערטיידיגער פון די ביידע קורץ'ס אויפגעקלערט דעם הינטערגרונד פון דעם פּראָצעס, ער האָט אָנגעוויזען, אַז פּאַוולאָווסקי, וועלכער האָט אַ פּראָצעס פאַר מיסברויכען אין פעראיין זוכט אַ שעיר לעזאזל פאַר זיך, נאָך אַ בעראַטונג פון געריכט איז פאַר די אָנגעקלאָגטע הערש און אריה קורץ אַרויסגעטראָגען געוואָרען אַ בעפרייאונגס-אורטייל.

אַ מאָרד אין פּאַלאַץ.

די סענסאַציאָנעלע געשיכטע פון דעם סערבּישען קעניג, וועלכער איז ערמאָרדעט געוואָרען פון זיין אייגענעם גענעראַל.

צו אַכצעהן יאָהר איז ער געוואָרען פול-יעהריג, און ער האָט איבּערגענומען די לייצעס פון דער רעגירונג. אין אַ יאָהר אַרום האָט ער געלאָזט וויסען ריסטיטש'ן, דעם פריהערדיגען פּאָרזיצער פון רעגענטען-ראַט און זיין איצטיגען פּרעמיער, אַז ער האָט שוין אַ כלה. ווען ריסטיטש האָט דערהערט, ווער די כלה איז, איז איהם דער שידוך שטאַרק נישט געפעלען געוואָרען. וואָרום דאָס איז געווען אַן אלמנה מיט צוועלף יאָהר עלטער פון מילאַנ'ען און נישט מיט אַזאַ שעהנעם נאָמען. ריסטיטש האָט מילאַנ'ען געזוכט אָפּצורעדען און עס איז שיער נישט געקומען צו קלעפּ. עס איז געקומען אויך אַ דעפּוטאַציע פון אָנגעזעהענע סערבּער בעטען מילאַנ'ען, ער זאָל דעם שידוך נישט טון, און מילאַן האָט אויף זיי געוואָלט שיסען. דעם שידוך אָבּער האָט מילאַן אַליין סוף-כל-סוף אָפּגעלאָזען, וואָרום ער איז געווען פון די מענשען, וואָס פּרויען פלעגען איהם גיך מיאוס ווערען.

שפּעטער האָט ער זיך פערליבּט אין אַ זעכצעהן-יעהריגער שעהנער מיידעל, נאַטאַליע קעשקאָ, די טאָכטער פון אַ רייכען רוסישען אָפיציר. דאָ איז שוין קיין אָפּהאַלט נישט געווען. און ער האָט מיט איהר חתונה געהאַט. ער איז דעמאָלט אַלט געווען 21 יאָהר. אין אַ יאָהר אַרום איז געקומען אַ קינד—דאָס איז געווען דער שפּעטערדיגער קעניג אַלעקסאַנדער. דער העלד פון דער איצטיגער בּעשרייבּונג.

אָבּער מילאַנ'ס ליבּע צו נאַטאַליע'ן האָט לאַנג נישט אָנגעהאַלטען. ער האָט זיך אָפּגעזוכט אַנדערע פרויען. און נאַטאַליע האָט איהם טאַקע איין מאָל געכאַפּט מיט אַזאַ פרוי, איינע אַ מאַדאַם קריסטיטש, וועלכע איז געווען אי אַלט אי מיאוס. מילאַן איז אָבּער אַ צייט געווען אונטער איהר איינפלוס. און ער האָט דערנאָך געגומען אפילו עפענטליך זיך בּעווייזען אומעטום מיט איהר. פערשטעהט זיך, אַז קיין גוט לעבּען צווישען מילאַנ'ען און נאַטאַליע'ן האָט שוין נישט געקענט זיין. עס זענען כסדר פאָרגעקומען סקאַנדאַלען. אַ חוץ מילאַנ'ס אומטרייקייט, זענען נאָך אויך געווען פּאָליטישע מיינונגס-פערשידענקייטען צווישען מילאַנ'ען און נאַטאַליע'ן: ער איז געווען אונטער'ן עסטרייכישען איינפלוס און זי—אונטער'ן רוסישען. דער סוף איז געווען, אַז די קעניגין נאַטאַליע איז ענטלאָפען פון בעלגראַד קיין וויסבּאַדען, דייטשלאַנד, צונעמענדיג מיט זיך איהר זוהן אַלעקסאַנדער, וועלכער איז שוין דאַן אַלט געווען אַ יאָהר צעהן.

מילאַן האָט אָבּער דעם זוהן נישט געוואָלט איבּערלאָזען בּיי זיין ווייבּ אין די הענט. האָט ער זיך געווענדעט צו ווילהעלם דעם צווייטען, וועלכער איז דעמאָלט נאָר וואָס געוואָרען קייזער פון דייטשלאַנד, מיט דער בּקשה, ער זאָל איהם אַרויסגעבּען זיין זוהן. קייזער ווילהעלם האָט ערפילט מילאַנ'ס בּקשה. און ער האָט בּפועל ממש געגעבּען אַ בּעפעהל צו דער וויסבּאַדענער פּאָליציי, זי זאָל זיך אַריינרייסען אין קעניגין נאַטאַליע'ס וואוינונג און צונעמען בּיי איהר דאָס קינד און עס אָפּשיקען קיין סערבּיע.

אַלעקסאַנדער האָט זיך שוין איצט געהאָדעוועט אין סערבּיע אונטער זיין פּאָטער'ס השגחה. מילאַנ'ס נקמה איבּער נאַטאַליע'ן איז שוין געווען פאַרפול, און כדי נאָך מעהר צו וועה טון איהר, האָט ער געווירקט אויפ'ן מעטראָפּאָליט—ער זאָל איהם אָפּ'גט'ן פון נאַטאַליע'ן. דער דאָזיגער גט איז אָבּער שפּעטער דערקלערט געוואָרען פאַר נישט-גילטיג.

אַז אין לאַנד איז געווען אַ שטאַרקע אונצופרידענקייט מיט מילאַנ'ס הערשאַפט איז איבּעריג צו זאָגען. אין אַ יאָהר אַרום נאָך זיין אָנגעמען דעם קעניג-טיטול—אין יאָהר 1883—האָט אויסגעבּראָכען אַ גאַנץ ערנסטע רעוואָלוציע קעגען איהם, און די ראַדיקאַלע פּאַרטיי, וועלכע איז געשטאַנען פאַר עקאָנאָמיע, לאָקאַלע זעלבּסט-רעגירונג און פאַר אַ „גרויס-סערבּיע" און דאָס לעצטע איז געווען געגען די אימפּעריאַליסטישע אינטערעסען פון עסטרייך-אונגאַרן—איז פערמישט געווען אין אַ פערשווערונג צוריקצוברענגען די קאַראַגעאָרגעוויטש-דינאַסטיע. דער אויפשטאַנד איז דורכגעפאַלען, און די רעבּעלען האָבּען שווער בּעצאָהלט—ווער מיט זייערע לעבּענס און ווער מיט זייער פרייהייט. דער פיהרער פון די ראַדיקאַלע, דער שפּעטער-בּעריהמטער שטאַטסמאַן, ניקאָלאַי פּאַשיטש, האָט געמוזט אַנטלויפען, אום צו ראַטעווען זיין לעבּען. דאָ מוז, אגב, בּעמערקט ווערען, אַז די ראַדיקאַלע פּאַרטיי פון סערבּיע איז גאַנץ ווייט געווען פון דעם ראַדיקאַליזם, וועלכען מיר פערשטעהען. און אַזוי איז די צווייטע אָפּאָזיציאָנעלע פּאַרטיי, די פּראָגרעסיווע, ווייט געווען פון פּראָגרעסיוויזם. ריסטיטש אַליין, מילאַנ'ס פּרעמיער, האָט זיך אָנגערופען „ליבּעראַל". דאָס זענען אַלץ געווען מעהר נעמען ווי בּעגריפען.

אַ חוץ דעם דערמאָנטען אָפענעם אויפשטאַנד, זענען אויך פאָרגעקומען איינצעלנע אַטענטאַטען אויף מילאַנ'ען. אַזוי האָט אויף איהם איינמאָל געשאָסען אַן אלמנה, וועמענס מאַן מילאַן האָט געלאָזט הינריכטען אָהן אַ געהעריגען פּראָצעס, זי האָט איהם אָבּער נישט געטראָפען.

(פאָרטזעצונג קומט).

ווייסער זאַל „מאַנטיפעל" 43 זאַכאָדניאַ 43.

„אררט"

אַרטיסטישער רעווי און קאַמער-טעאַטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בּראָדערזאָן און ר. ראָזענטאַל

היינט, דאָנערשטאָג און פאָלג. טעג 9 אַ זייגער אין אָוונט

1 פּראָגראַם 1

א. נ.:

„גלאַט כשר"

מיניאַטורען פון: י. ל. פּרץ, א. גאָלדפאַדען, מ. קולבּאַק, ה. לייוויק, י. טונקעל, י. אַבּערזשאַנעק, ר. ראָזענטאַל, מ. בּראָדערזאָן און אַנד.

די מוזיק אַראַנזשירט פון הענריך יאַבּלאָן.

רעקאָראַציעס און קאָסטיומען זענען אויס געפערטיגט אין דעם אייגענעם טעאַטער-ווערקשטעל

בּילעטען קען מען בּקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

Dr. J. POLAKOW

קינדער-קראַנקהייטען

Konstantynowska 37a,

telefon 39-75

עמפּפאַנגט פון 3 בּיז 5 נאָכמיטאָג, אין דער לעטשניצע אויפ'ן נייעם מאַרק, פּעטריק. 294 פון 1½ בּיז 3 נאָכמיטאָג. 089

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9, טעלעפאָן 27-31

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7.

נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 3—4.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבּלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע ענטוואָרטען, וואָס ווערען צוגעשיקט בּאַרשריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבּלאַט".

בּיים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבּען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבּען ווערען.

גילטיג דעם 3. נאָוועמבּער 1927.

6325. חיים פּעטעריליע.

אויבּ איהר וועט בּעווייזען אַ בּעשטעטיגונג פון אַ דאָקטאָר, אַז איהר זענט געווען קראַנק און נישט געקאָנט קומען צום בּעשטימטען טערמין, וועט מען אייך דערפאַר נישט בּעשטראָפען.

איהר מוזט אומבּעדינגט האָבּען אַ פּערזענליכען דאָקומענט (מעטריקאַ, וויטשאָנג, שוויאַדעצטוואַ טאָשסאַמאָשטשי) צו דער רעגיסטראַציע.

6326. ס. ש—וויטש.

נישט פערהאַן אַזאַ פאָרשריפט, וואָס זאָל פערביטען צו אַרעסטירען אַ פּערזאָן וואָס איז עלטער פון 70 יאָהר פאַר בּעגיין אַ פערבּרעכען פון אַלגעמיינע קרימינעלע נאַטור.

אמת דער האַנדעלס-קאָדעקס זעהט יאָ פאָר אַזאַ בּעגרענצונג אָבּער נאָר אין דעם פאַל, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ אופּאַדלאָשטש צוליבּ אַ בּייזוויליגען בּאַנקראָט.

6327. כּץ.

דאָס געריכט האָט אָפּגעוואָרפען אייער תּבוּאה דערפאַר, וואָס איהר האָט נישט פאָרשריפטליך איינגעקלאָגט.

איהר האָט זיך געדאַרפט ווענדען גלייך אין געריכט מיט אַן'ענטשפּרעכענדע בּקשה, בּיילייגענדיג אַן'אויספיהרליכען אָפּשריפט פון פערלוירענעם וועקסעל, אַז מען זאָל דעם וועקסעל אַנערקענען פאַר אַנולירט.

שפּעטער ערשט אויפ'ן סמך פון אַזאַ דעציזיע קאָנט איהר אָנפאַנגען דעם אייגענטליכען חוב דורך'ן געריכט.

6328. אַ לעזער פון אַלעקס. גאָס.

איהר דאַרפט אומבּעדינגט מעלדען וועגען דעם פאַל דער פּראָקוראַטור. עס איז אַ פּשוט'ער שאַנטאַזש. אייך דראָט נישט קיין שום שטראָף און מען קאָן אייך אפילו נישט מיטציען צו געריכטליכע פאַראַנטוואָרטליכקייט. פאַר געבּען כאַבּאַר שוין דערפאַר אַליין, וואָס נישט איהר האָט זיך צום פּערזאָן געוואָנדען, נאָר דער פּערזאָן צו אייך, דער אָנפּערטרויעטער פערזאָן האָט דאָס געלד נישט אָפּגעגעבּען דעם, אין וועמענס טובה איהר האָט זיך גענויטיגט, דער בּעל טובה איז נישט קיין מלוכה-בּעאַמטער און מיט זיין האַנדלונג, פאַר וועלכער איהר האָט איהם צוגעשיקט די מתּנה, איז ער נישט בּעגאַנגען און האָט נישט בּעדאַרפט בּעגיין קיין שום פערבּרעכען.

6329. אַ סוחר פון זאַכאָדניע.

איהר קאָנט פערלאַנגען, אַז די שבועה זאָל פאָרקומען אין שול.

6330. בּ. לעשצינסקי.

6331. פלאַטעק.

6332. אַ לעזער פון דאָלנע.

6333. א. ג. פון גלובּנע.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך ווענדען צו אונזער יוריסט אין רעדאַקציע פון 3 בּיז 4 טעגליך מיטבּרענגענדיג די צייטונג.

6334. פּ—ר.

אַ זוהן קעגען אַ פאָטער קאָן אין אַזאַ פאַל נישט קיין עדות זאָגען.

6335. קאַלטאָן.

איהר האָט דאָס רעכט צו פערלאַנגען, אַז די אַקציז-מאַכט זאָל איבּערשיקען דעם ענין אין געריכט.

6336. אַ לעזער פון דער פּראָווינץ.

דער אָפּמאַך איז גילטיג.

Dr. med. I WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

איבּערליכע קראַנקהייטען, ס עצ. פאַר לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען, בּעשטראַהלונגען און קינסטליכע בּערג-זון.

נעהמט אָן פון 3—3 נאָכמיטאָג און פון 4—5 אין דער לעטשניצע „וואולקאַ"

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

וועגעריש'ע און האַר-הויט-קראַנקהייטען, מענערשוואַכע, בּעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענעריש'ע און בּעטנער-שוואַכע קראַנקהייטען. מיט היידונגס-קוואַרץ לאַמפּען (האָר-אויספאַל).

נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

אין „אררט".

אַ ביסעל אונטערגעהערטעס.

איך, הקטן, אַז איך קום אויף אַ שמחה'לע, אַ קאָנצערט, אַ טעאַטער א.ד.ג. פאָלג איך אייבּיג און טו אַזוי, ווי די הייליגע חכמים זאָגען: „פּיק, חזי מאי עמא דבר" – שטעל זיך אויף, זיי מוחל פאַניע שרה'לעס און האָרך זיך איין, וואָס דאָס פאָלק רעדט, מחמת דאָס פאָלק, רבּותי, איז די מענטשהייט און אַז די מענשהייט רעדט מוז מען זיך איינהערען.

איבּערדעם, אַז איך האָבּ מיך שבת צאָכמיטאָג אויפגעשטעלט פון טיש און געטון געבּען אַ געה אַרויס אין גאַס אַריין מיט דער דעה גלאַט אַזוי אביסעל זיך איבּערצוגעהן און איך האָבּ געזעהען, ווי עולם לויפט, ווי אויף עפּיס אַ טשיקאַווע נייעס, האָבּ איך מיר דערמאָנט, אַז אין דער הייליגער תּורה שטעהט: „אחרי רבּים להטית" – דאַרף געהן, וואו אַלע לויפען זאָלסטו מיטלויפען – האָבּ איך מיר אָנגעגורט די לענדען און געלאָפען – מן הסתם איז דאָך עפּיס, אַז דער עולם לויפט !..

אָפּגעשטעלט האָבּען מיר זיך פאַר'ן „אררט". איך דאַרף אָבּער דאָ בּעמערקען, אַז דאָס מיין איך פּשוט דעם נייעם לאָדזשער קונסט-טעאַטער, וועלכען די טאַטעס פון איהם האָבּען אַ נאָמען געגעבּען „אררט".

שטיפען זיך יודען, ווייבּער און גלאַט בּחורים און גלאַט גלאַטיגע מיידלעך אין מ'אַרבּייט מיט עלענבּויגענס, מ'ווערט דער'הרג'עט:

– ס'איז שוין שפּעט, מ'קריגט נאָך ?

– די בּיליגע אויספערקויפט !...

– טייערע נאָך דאָ !...

– מוז עס דאָך יאָ עפּיס זיין, אַז מ'כאַפּט, ווי מצה-וואַסער.

– שלום עליכם ! – דער מענש איז דאָך נישט קיין היגער ! – ער פרעגט זיך גאָר, צי ס'איז עפּיס ?!..

דערהערט אַזעלכע דבּורים, האָבּ איך מיך מישב געווען: „מ'דאַרף אַליין זעהן און געבּען אַ קוק: „מה טובו של עבור זה ?" – וואָס איז דאָס עפּיס, דאָס מין „אררט" ?..." און אַזוי האָבּ איך מיך אַריינגעשטופּט און קוים, קוים בּעוויזען זיך אַריינצוכאַפּען, ווי דער פאָרהאַנג האָט זיך דערהויבּען ווייל פּינקטליך, מוז מען מודה זיין, זענען זיי, די חברה, אַז זיי זאָגען 4 אַ זייגער – איז 4 אַ זייגער...

אָפּגעשפּילט דעם ערשטען טייל, עולם געהט אַרויס כאַפּען אַ פּאַפּיראָסעל, אַ שמועסעל, אמבינות זאָגען. טראַכט איך מיר: „איצט, פאַניע שרה'לעס, האָרך זיך איין, לאָז קיין וואָרט נישט אַדורך...

הער איך:

נו, משה'ל, וואָס זאָגסטו עפּיס ?

– מה נאמר ומה נדבּר—וואָס אידאָ צו ריידען? – רייד דו, אדרבּא, זוך אַ חסרון!..

– הערסטו, חכם בּיום ושוטה בּלילה, וואָס בּין איך געקומען געלט אויסגעבּען און חסרונות געפינען?..

– ס'זענען דאָך אָבּער נישט קאַ'זאַוואָדאָווע אַרטיסטען ?!...

– חכם, דאָס איז דאָך טאַקי די קונסט ! – אדרבּה, ווייז מיר אַ זאַוואָדאָווע אַרטיסט, וואָס זאָל דיר אָפּאַרבּייטען אַזאַ „שניידער'ל", צי אָפּטאַנצען אַזאַ „קאָזעלע" !...

– מיר קען זיך גאָרנישט אין קאָפּ פּאָמיעשטשען, ווי אַזוי ס'זאָל מעגליך זיין צו טאַנצען אויף די שפּיצען—ס'איז עפּיס פּשוט, פייגעל אין די לופט !...

– פונקט דאָס ? און די הענט, וואָס פליהען ?—וואו דו גיסט זיך אַ דרעה—אַ פליה מיט אַ האַנד, אַ פליה מיט אַ פוס !...

שטעהט איינער נעבּען דעם קופּקעלע, האָרכט זיך איין און צושמייכעלט, ווי אַן'אַלץ-וויסער:

– נו, דאָס איז דאָך טאַקי דאָס גאַנצע טעאַטער—פּלאַסטיק, מימיק און ריטמיק...

איידער אָבּער די יודען בּעוויזען נאָך איינצובּייסען דעם פּלאַסטיק-מימיק-ריטמיש-תּרגום-לשון, גיט דער גלאָק אַ שאַרפען שנייד איבּער די לופט און האַלבּ אויסגעבּרענטע פּאַפּיראָסען ווערען אַוועקגעוואָרפען און מ'לויפט פערכאַפּען די פּלעצער...

צווייטע פּויזע, אַ צווייט קופּקעלע.

איך הער:

– צאָ פּאַני, נאַ טאָ – נאָ וויעש ?... – דאַרפסט ערשט פרעגען !

– טאָ פּאָלאַ בּענדזשע מיאַלאַ גאַלען!—וועט איהר דאָס אַ בּיסעל קרענקען, זי האָט דאָך נישט געוואָלט מיט-געהן!...

אָט אַזוי שמועסען זיך אויס אונזערע פּאָלעס און בּראָנקעס, האַלבּ אויף פּויליש, האַלבּ אויף יודיש און פאַר גרויס צופרידענהייט כאַפּט מען נאָכאַמאָל אַ קוק אין שפּיגעלע, אַ פּאָפּראַווע דאָס לעקעלע, אַ שמיר דאָס ליפּעלע און אַ צלם-איבּער דאָס בּעקעלע... בּיז דער גלאָק רייסט איבּער די מלאכה און די מיידלעך כיכערען פרעהליך אין זאַל אַריין.

אַהיימגעהענדיג פון טעאַטער, האָבּ איך שוין גאָר קיין כּח נישט געהאַט צו טראַכטען, די צופרידענע שמייכלען פון לאָדזער עולם האָבּען אויך מיינע פּעטעמיסטישע געדאַנקען מיטגעכאַפּט און מיין מויל האָט זיך פערדרעהט אין אַ הערצליך צופרידענהייט און איבּער'ן גאַנצען צופרידענהייט האָט זיך געהערט אַ הילכיגע אַנערקענונג פון פּובּליקום.

י. שרה'לעס.

געפונען אין ווארשא די געגנב'עטע פידעל פון פראפ. בארצעוויטש.

דער סענסאציאנעלער בלוטיגער קאמף איבער דער גע'גנבעטער פידעל. — פראפ. בארצעוויטש וויינט פון פרייד, קניט און קושט די אבגענומענע פידעל.

(*) אין באר „פאד וויעכאן", וואס געפינט זיך אויף מאניושקי'ס גאס 9 אין ווארשא איז דינסטאג געקומען צו א העכסט-סענסאציאנעל געשעהעניש.

אין באר איז אריינגעקומען א געזעלשאפט פון 5 הערען און האט פארנומען דעם קאבינעט נ' 3. א האלבע שעה שפעטער האט איינער פון די הערען פערלאזט דעם לאקאל און האט זיך אומגעקעהרט צוריק מיט עפעס א פעקעל אין האנד. 10 מינוט שפעטער האבען זיך פון קאבינעט נ' 3 דערהערט דריי רעוואלווער-שאסען.

די איבערראשטע דינערשאפט האט געוואלט אריין אין קאבינעט, האט מען זיי אבער נישט אריינגעלאזט. אין באר איז געווארען א מהומה. אין דער זעלבער צייט האט זיך פאר'ן באר דערהערט א פאליצייאישער פייף פון א דאמע, וואס איז זייט א געוויסער צייט געשטאנען פאר'ן באר. באלד דערנאך זענען אין באר אריין דריי פאליציי-אגענטען צוזאמען מיט דער פרוי. איינער פון זיי האט אליארמירט די „גיכע הילף". די איבעריגע זענען אריין אין קאבינעט נ' 3, וואו זיי האבען צוויי פון די הערען פון דער געהיימישפולער געזעלשאפט באלד אנגעטון קייטען אויף די הענד.

אייניגע מינוט שפעטער איז פערפאהרען די „גיכע הילף", דעם דאקטאר האט מען פארגעשטעלט איינעם פון די הערען, וועלכער איז געווען פערוואונדערט דורך דריי קוילען: איינע אין בויך און צוויי אין די פיס.

דער פערוואונדעטער, וועלכער איז געווען בעוואוסטזיניג, האט ערקלערט, אז ער הייסט הענריק מיעלעצקין, 33 יאהר אלט (בערנארסקא 17). ער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל „דז. יעזוס", וואו עס איז פערבליבען א פאליצייאישע שמירה.

דערווייל איז פאר'ן באר אויף מאניושקי פערפאהרען אנ'אויטא מיט'ן שעף פון אויספארשונגס-אמט, ה' סוכענעק. די געהיימנישפולע געזעלשאפט פון קאבינעט נומער 3 איז אריינגעזעצט געווארען אין אויטאמאביל, וועלכער האט זיי אבגעפיהרט אין אויספארשונגס-אמט.

דער באדען פון גאנצען געשעהעניש זאל זיין פאלגענדער:

באלד נאכ'ן דורכפיהרען די רעארגאניזאציע אין אויספארשונגס-אמט, בעת וועלכער עס איז דערוויטערט געווארען זאנענבערג, קורנאטאווסקי, שאבראנסקי א. א. און אלס שעף איז בעשטימט געווארען אויבער-קאמיסאר כעלמיצקי מיט'ן קאמיסאר סאבאטא — איז די ארטיסטישע וועלט אויפגערודערט געווארען צוליב דער סענסאציאנעלער גנבה, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען ביים בעקאנטען פראפעסאר און וויאלין-קינסטלער סטאניסלאוו בארצעוויטש אין ווארשא.

עס איז דאמאלס פון פראפעסארס וואוינונג, אויף טשאצקי'ס גאס 19 אויף א העכסט-געהיימניספולען אופן פערשוואונדען געווארען א זעלטענע פידעל פון 18-טען יאהר-הונדערט „יאהאנעס — באבטיסטא" 150 טויזענד זלאטעס די ווערט, וועלכען פראפעסאר בארצעוויטש האט מיט יאהרען לאנג געהאט בעקומען אלס מתנה פון א רוסישער פירשטין.

די גנבה איז געווען זעהר סענסאציאנעל און האט אנגעמאכט א רושם אויף אין די ארטיסטישע קרייזען אין אויסלאנד.

דער סקאנדאל און די פעראינטערעסירונג מיט דער זאך האט אנגענומען אזעלכע פארמען, אז דאס נישט ענטדעקען די גנבים האט ענדליך מיטגעווירקט, אז אויך דער אויבער-קאמיסאר כעלמיצקי מיט זיין פערטרעטער, קאמיסאר סאבאטא זענען בעזייטיגט געווארען פון דער לייטונג איבערן אויספארשונגס-אמט, בעקומענדיג אנדערע פאסטענס.

ערשט מיט א 6 וואכען צוריק, איז איינער פון די יעצטיגע מיטארבייטער פון אויספארשונגס-אמט, ארויף אויף די שפורען פון די גנבים.

דורך פערשידענע מיטלען איז דעם אגענט שוין מיט 4 וואכען צוריק געלונגען פעסטצושטעלען, אז די גע'גנב'עטע פידעל געפינט זיך ביים בעקאנקען גנב הענריק מיעלעצקי (בעדנארסקא 17), וועלכער איז שוין אבגעזעסען א שטראף פון 12 יאהר שווערע תפיסה. מען האט געמוזט האנדלען פארזיכטיג, ווייל מיעלעצקי האט געהאט בעשלאסען צו פערניכטען די פידעל, אין פאל, ווען מען וואלט איהם ענטדעקט. עס איז דעריבער געבליבען די פידעל ביים גנב אויסצונארען.

פארשטעלענדיג זיך אלס סוחר, האט דער אגענט אנגעהויבען פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט מיעלעצקי'ס שותפים: די גנבים יוזעף סטושעלעצקי (פיווגא 51) און שמעון ראלניק (ווילענסקא 7), א יוד.

די גנבים האבען פאר דער פידעל געפאדערט 13 טויזענד 500 זלאטיס. זיי זענען אבער געווען זעהר פארזיכטיג.

גאנצע 29 מאל האבען זיי זיך מיט'ן אגענט געהאט בעשטעלט אין רעסטאראנען. מען האט געטרונקען, בעטאפט איהם די קלאפעס, אויב ער האט דארט נישט קיין צייכען אלס אגענט א. ד. גל. מען פלעגט אבער כסדר אבשלעפען מיט'ן דורכפיהרען דאס געשעפט.

איבערצייגענדיג זיך ענדליך נעכטען, אז דער „סוחר" האט ביי זיך דאס גאנצע געלד, האבען די גנבים זיך בעשטעלט מיט איהם אין יאצקאווסקי'ס צוקערניע. זעהענדיג, אז די גנבים וועלען איהם, פאר'ן בעקומען דאס געלד, נישט ווייזען די „סחורה", איז דער „סוחר" איינגעגאנגען ענדליך אויף דעם בעדינג, אז מען וועט איהם ברענגען א קאפיע פון אויפשריפט, וואס געפינט זיך אויפ'ן פידעל. בעקומענדיג די קאפיע, איז שוין דער אגענט געווען איבערצייגט, אז ער איז אויפ'ן ריכטיגען וועג.

מיעלעצקי איז אבער אלץ געווען פארזיכטיג. אין באר „פאד וויעכאן". איז די „געזעלשאפט" אריין דורך דער הינטער טהיר.

נאך דער ערשטער „כוסה" איז ראלניק ארויס אין גאס און האט געבראכט די פידעל.

אין א געהעריגען מאמענט, האט דער אגענט ארויסגעכאפט דעם רעוואלווער און האט אויסגעשריען צו די גנבים; די הענד אין דער הויך — איהר זענט אין פאליצייאישע הענד!"...

זעהענדיג, אז ער איז מיאוס דורכגעפאלען. האט מיעלעצקי זיך אנגעכאפט פאר דער קעשענע. וועלענדיג אויך ארויסכאפען א רעוואלווער. אין דעם מאמענט האט דער אגענט צוויי מאל אויסגעשאסען צו איהם אין די פיס. דער גנב איז געפאלען. ער האט אבער בעוויזען ארויסצושלעפען דעם רעוואלווער.

דער אגענט האט דאן אויסגעשאסען א דריט מאל. טרעפענדיג איהם אין בויך.

באלד דערנאך זענען אריינגעלאפען אגענטען פון גאס.

די צוויי איבעריגע גנבים זענען טאקע נעשמידט געווארען אין קייטען און זיי געפינען זיך אין ארעסט צום רשות פון אויספארשונגס-ריכטער.

נאכ'ן איבערפיהרען די אבגענומענע פידעל אין אויספארשונגס-אמט, האט מען אהין ארויסגערופען דעם פראפעסאר בארצעוויטש. די פרייד פון אלטען קינסטלער האט נישט געהאט קיין גרענעצען. ער האט ארומגענומען זיין בעליבטען אינסטרומענט און, קניהענדיג, איהם געקושט, בעגיסענדיג זיך פאר פרייד מיט טרעהרען...

אזוי ווי די פידעל מוז בלייבען אלס זאכליכער בעווייז ביי די אקטען ביז צום פראצעס פון די גנבים, האט דער פראפעסאר די פידעל נישט ארויסבעקומען, אבער פאר'ן אוועקגעהן פון אויספארשונגס-אמט האט ער א ביסעל געשפילט אויף זיין פידעל. ארויסרופענדיג טרעהרען ביי די אנוועזענדע.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלען פון די בעליבטע אמעריקאנער קינסטלער

אננא און היימאן יאקובאוויטש

פרייטאג, דעם 4. נאוועמבער, 9 אין אווענד צום 2. מאל:

דער ביגאמיסט (געהייסן פרעהליך זיין)

אין 3 אקטען מיט פיאלאג פון ראקאוו, בעארבייט און רעזשיסירט דורך היימאן יאקובאוויטש, מוזיק פון רומש נכקי. אראנזשירט פון זעלמאן. די הויפט ראלע — אנא יאקובאוויטש.

שבת נאכמ. און אין אווענד ווערט נישט געשפילט

זונטאג, דעם 6. נאוו. 9 אין אווענד צום 3-טען מאל:

דער ביגאמיסט (האט געהייסן פרעהליך זיין)

מאנטאג, דעם 7. נאוועמבער, 9 אין אווענד

גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 1 ביז 2,50 זל.

דאס חופה-קלייד

לעגענדע אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סיגאל, רעזשיסירט דורך היימאן יאקובאוויטש. הויפט-ראלן: לידי — א. יאקובאוויטש; סאלאמאן — ה. יאקובאוויטש

ס'נעהמען אנטייל פרויען: בעזמאן, זעווקינא, מאכאראווסקא, פאדערמאן, מענער: אריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי, צווייליך. מוזיקאלישע לייטונג: ל. זעלמאן.

אדמיניסטראטאר: א. בעזמאן. ביהנע-לייטער: מאכאראווסקי.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע-זאל.

אנאנס! אין פארבערייטונג „מאלי-דאלי", מאשקע ווערט א כלה

א נייע קערפערשאפט אנשטאט „דזשאינט"

אויף אנצופיהרען מיט דער הילפס-ארבייט.

ניו-יארק, 2 (יט"א טעלעגראפיש) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראיעקט צו פערוואנדלען „דזשאינט" אין א שטענדיגע אינסטיטוציע האט זיך פעליקס ווארבורג ארויסגעזאגט, אז דער פלאן איז נישט געוואונשען: „דזשאינט" האט שוין ערפילט זיין אויפגאבע צו העלפען די מלחמה-קרבנות און דארף ליקווידירט ווערען.

ס'דארף איצט געבילדעט ווערען א נייע קערפערשאפט אויף דעמאקראטישע יסודות און די אנפיהרערשאפט מיט דער קערפערשאפט דארף איבערנעהמען דעם אמעריקאניש - יודישער קאמיטעט. דער יודיש - אמעריקאנישער קאמיטעט האט אבער ערקלערט, אז ער איז נישט בכח איבערצונעהמען אזא טעטיגקייט און קיין אנדערע אינסטיטוציע, וואס זאל געניסען דעם אלגעמיינעם צוטרוי, איז נישטא.

פעליקס ווארבורג האלט דעריבער, אז אזא אינסטיטוציע דארף געשאפען-ווערען, ווייל די נויט אין איהר איז זעהר שארף און דרינגענד.

אין פלאמען פון ליבע און האס

ראמאן

132

דער ריכטער איז געווארען אונגעדולדיג.

— ס'איז אבער אין דער'אמת'ן נישט אזוי! — האט קורלאנד פערזיכערט — פאליע איז בעת א שרפה אין שטאט שטארק פערוואונדעט געווארען אין קאפ. מען האט זי געבראכט צוטראגען צו דער שוועסטער אין פאבריק אריין און דארט היילט זי זיך. איצט אבער, נישט קוקענדיג דערויף, וואס זי איז שוין כמעט אינגאנצען געזונד, געפינט זי זיך אין א מורא'דיגער סכנה פאר איהר לעבען.

— ווי-אזוי?

— כ'וועל אייך אלץ דערצעהלען. קארל דרייוויץ האט אינגאנצען נישט געהאט קיין חשד, אז די ביידע שוועסטער ווייסען עפיס וועגען זיין פערברעכען.

— דאס טאקע איז דאך געווען זייער גאנצע קראפט, און דעריבער זענען זיי געווען זיכער.

— יא, אבער דאס האט נישט געלאזט אויף א שריט פארויס צו בעוועגען דעם ענין. ס'איז נאר גע'פטר'ט געווארען צייט אומזיסט. און דעריבער איז נויטיג געווען, אז דרייוויץ זאל זיך אליין פערראטען. ווען איך בין צום ערשטען מאל געקומען צו דעם פרייליין אידא, האב איך זי געטראפען אין אזא מוטלאזען צושטאנד, אזא פערצווייפעלטע, אז זי האט שוין געהאט געוואלט אפזאגען זיך פון דעם אונטערגענומענעם נקמה-פלאן, און אפטרעטען פון דער כונה צו בעשטראפען דעם מערדער דאס האט בעדייט, אז לוריע האט געמוזט אומקומען. דער קארל דרייוויץ האט זיך געהאלטען ביים ארויסגליטשען פון אונזערע הענד...

— טא וואס האט איהר געמאכט?

— מ'האט געמוזט אויסטראכטען ענערגישע מיטלען, אבער אזעלכע מיטלען, וואס זענען נישט קיין אלטעגליכע, נישט קיין אלבעקאנטע. אזעלכע מיטלען, וואס האבען געזאלט אריינגארען דרייוויצ'ן אין א פולאפקע...

— מיט איין ווארט?..

— איך בעט אייך נאר, הער ריכטער, איהר זאלט נישט ווערען ברוגז. דער מיטעל, וואס איך האב דא אויסגענוצט, געפינט זיך נישט אין די פאליצייאישע פארשריפטען. ער וועט זיך אייך אודאי אויסווייזען פאר צו ריזיקאליש... מיר אבער, מענשען מיט א צעהיצטער פאנטאזיע, האבען אפט אויסטערלישע איינפאלען... דער ציל הייליגט די מיטלען... און כדי צו דערשיסען א האז, מעג דער יעגער אויסנוצען אלע מיטלען...

— צו דער זאך, הער קורלאנד, דערצעהלט מיר דעם עיקר!..

— שוין, שוין, הער ריכטער! שוין!

קורלאנד האט זיך א ווײלע אפגעשטעלט. ער האט זיך, וואהרשיינליך, געוואקעלט. לסוף האט ער זיך דעצידירט צו רעדען:

— דאס פערברעכען פון דרייוויצ'ן האט נישט געהאט קיין עדות, און דער מערדער האט אויסגענוצט אלע מיטלען פון פארזיכטיגקייט, כדי צו פערטושען אלע שפורען פון זיין רציחה. דערווייל, ווי מיר ווייסען, איז דער דערמארדעטער לצוועגטאל אויף א ווײלע געקומען צו זיך, צוגעשלעפט זיך צו דער וואנד, און אנגעצייכענט אויף איהר זיין בלוטיגע אויפשריפט — זיין בעשולדיגונג. און ווידער האט די אויפשריפט נישט געקאנט זיין קיין בעוויז, ווייל, הגם די ביידע שוועסטער האבען זי איבערגעלייענט, האט דרייוויץ אומבעמערקט און פארזיכטיג אפגעווישט זי פון דער וואנד. פון יענער צייט אן איז דרייוויץ געווען רוהיג, און גלייכגילטיג געקאנט ווארטען אויף לוריע'ס עקזעקוציע.

קורלאנד האט זיך א ווייל פערטראכט און ווייטער גערעדט:

— איהם איז נישט איינגעפאלען, אדער ער האט אפגעטריבען דעם געדאנק, אז פערעלע און יהודית האבען געקאנט לייענען לעווענטאלס בעשולדיגונג. איך האב דערפאר גענומען אויף זיך צו פערזיכערען איהם אין דעם.

— צו-וואס, אייגענטליך? איהר האט דאך געקאנט אומברענגען די פרייליין אידא...

— ניין, דער פרייליין אידא פערטיידיגט און בעשיצט דרייוויצעס ליבע.

— נו, און פאליע'ן?

— יא... זי איז טאקי אין א שטענדיגער געפאהר און וועגען דעם טאקי בין איך צו אייך געקומען...

— אלזא.

— דער הער ריכטער וועט באלד פערשטעהן, וועגען וואס עס האנדעלט זיך. ווען דרייוויץ וואלט געווען, רוהיג און זיכער מיט זיך, וואלט איהם צום לייכסטען געלונגען צו אויסמיידען די שטראף. פערקערט אבער, ווען דרייוויץ וואלט חושד געווען, א! זיין פערברעכען האט געהאט עדות, וואלט איהם ארומגענומען א פחד, און צוליב דעם וואלט ער בעגאנגען פערשידענע אומגעלומפערטקייטען. צי בין איך דען נישט גערעכט?

— מעגליך...

— איך האב איהם צוליב דעם געגעבען צו-וויסען, אז אידא און פאליע האבען לכתחילה געוואלט דערווייזען זיין שולדיגקייט אין פערברעכען. דערנאך האב איך דעם גאנצען ענין אזוי פערפלאנטערט, אז ער גלויבט אין דער פרייליין אידא'ס שטארקער ליבע צו זיך, נישט קוקענדיג דערויף, וואס אזא ליבע צו א העסליכען פערברעכער לייגט זיך אינגאנצען נישט אויפ'ן שכל.

— ער גלויבט נאך אויך איצט אין דער דאזיגער ליבע?

— ער גלויבט... ווענינגסטענס, אזוי דוכט זיך מיר אויס.

— זעהר גוט, הער קורלאנד, אבער איך פערשטעה נאך נישט אינגאנצען צו וואס דאס טויג אייך?..

(פארטזעצונג קומט)

ערמאָרדעט א מענשען

און געגעבען צו וואַשען די פערבלוטיגטע קליידער.

(—) דינסטאָג נאָכמיטאָג האָבען פּויע-רים, וואָס זענען געפאָהרען פון מאַרק אין שעראַדז קיין זדונסקאַ-וואָליאַ בע-מערקט עטליכע קילאָמעטער פאַר דער שטאָדט אַ פערבלוטיגטען קערפּער. מען האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דער פּאָ-ליציי, וועלכע האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער ערמאָרדעטער איז יאַן לעשנעווסקי אַ פוהרמאַן אין דער ביער - ברויעריי אייגער און קאָמפּ. פון זדונסקאַ-וואָלאַ.

אין דער ברויעריי איז מען געוואָהר געוואָרען, אַז לעשנעווסקי איז אַרויסגע-פאָהרען קיין שעראַדז מיט אַ פוהר ביער און האָט געזאָלט דעמזעלבען טאָג נאָך צוריק קומען.

מ'האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דעם אויספאָרשונגס-אַמט אין לאָדז, וועלכער האָט אַרויסגעשיקט זיינע אַגענטען. בעת דער אויספאָרשונג אויפ'ן וועג, האָט די פּאָליציי בעמערקט צוויי פערדעכטיגע פערזאָנען. מ'האָט זיי פערהאַלטען, נאָר זיי האָבען נישט געוואָלט ערקלערען פון וואַנען זיי געהען. מען האָט דאַן אַרויסגעפאָדערט פון לאָדז דעם שפּיר-הונד לאָרד און ער האָט די אַגענטען אַוועקגעפיהרט צו אַ הייזעל עטליכע קי-לאָמעטער הינטער דער שטאָדט. בעת די פּאָליציי איז אַריין אין דעם הייזעל-האָט זי דאָרט געטראָפען אַ פרוי וואַ-שען פערבלוטיגטע מלבושים.

בעת דער אויספאָרשונג האָט די פרוי דערקלערט, אַז די צוויי אַרעסטירטע זענען צו איהר געקומען און געגעבען איהר אויסוואַשען זייערע מלבושים. די מערדער, וועלכע האָבע זיך אַרויסגע-שטעלט אַלס שעווסקי און זאַלעווסקי פון זד. וואָליאַ, האָבען זיך מודה געווען אינ'ם מאָרד און דערצעהלט, ווי זיי האָבען איהם אויסגעפיהרט: אויפ'ן וועג זענען זיי בעפאַלען לעשניעווסקי'ן איהם ערמאָרדעט און בערויבט און דעם קערפּער אַראָפּגעוואָרפען אונטער דער בריק. נאָכדעם זענען זיי אָפּגעפאָהרען אויפ'ן וואָגען קיין זלאָטשעוו. די פערד האָבען זיי בעהאַלטען אין אַ חורבה און אַליין צו פוס זיך אומגעקעהרט קיין זד. וואָליאַ. אויפ'ן וועג האָבען זיי געגע-בען דער פרוי אויסצוואַשען זייערע פערבלוטיגטע אנציגע.

בעראַטונג פון סעניאָרען-קאָנווענט וועגען דער בעציהונג צום בודזשעט.

וואַרשאַ, 2 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) מאָרגען (היינט, דאָנערשטאָג) עפענט זיך די לעצטע סעסיע פון סיים.

היינט פאַרמיטאָג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון סעניאָרען-קאָנווענט ביים סיים אונטערן פאָרזיץ פון מאַרשאַלעק ראַטאַי, די זיצונג האָט זיך בעשעפטיגט מיט דער פראַגע וועגען דער בעציהונג פון סיים צום בודזשעט, וועלכען ס'האָט אַריינגעטראָגען די רעגירונג. די מעשה איז די, וואָס די קאַדענץ פון סיים ענ-דיגט זיך דעם 28-טען נאָוועמבער, אַזוי אַז דער סיים וועט נישט בעוויזען דעם גאַנצען בודזשעט צו בעטראַכטען, אַ חוץ דעם איז אַריינגעטראָגען געוואָרען נאָר אַ טייל פון בודזשעט, עס פעהלען אַלזאָ די פאָרמאַליטעטען, וועלכע זענען פאָראויסגעזעהן אין דער קאָנסטיטוציע.

עס זענען בעהאַנדעלט געוואָרען דריי מעגליכקייטען: אָדער דער סיים וועט אונטערשטרייכען, אַז די פאָרם פון אַריינגעטראָגענעם בודזשעט איז נישט אין הסכם מיט דער קאָנסטיטוציע, אָדער מ'וועט צוטרעטען דעם בודזשעט צו בעטראַכטען אין דער האָפנונג, אַז פאַר דער צייט וועט די רעגירונג אַריינטראָ-גען די פעהלענדע טיילען, אָדער — דער סיים וועט אויסדריקען די גרייט-קייט צו בעטראַכטען בלויז אַ בודזשעט-פּראָוויזאָריום.

פאַר דער ערשטער שטעלונג האָבען זיך אַרויסגעזאָגט די ענדעקעס און די פּ.פּ.ס., דערביי האָבען די לעצטע פער-לאַנגט אָנצוהויבען אויפ'ן פּלענום אַ דעבאַטע.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע איז בע-שלאָסען געוואָרען, אַז פאָרשטעהער פון די קלובען זאָלען זיך ביז מאָרגען פער-גען פערשטענדיגען. מאָרגען (היינט) 2 בייטאָג וועט זיך ווידעראַמאָל צונויפ-קומען דער סעניאָרען-קאָנווענט, כדי ענטגילטיג אָנצונעהמען אַ שטעלונג צום אַריינגעטראָגענעם בודזשעט.

דער סעניאָרען-קאָנווענט האָט זיך אויך בעשעפטיגט מיט אַנדערע פראַגען, ווי למשל מיט דער נאָוועלע צום געזעץ וועגען „דזיעניק אוסטאַוו", כדי ס'זאָל מעגליך זיין צו פערעפענטליכען דעם בעשלוס פון סיים וועגען אָפּשאַפען די פּרעסע-דעקרעטען. איינציגע פאָרשטעהער פון די קלובען האָבען פערלאַנגט, אַז אויך דער איצטיגער סעסיע זאָל אויך ערלעדיגט ווערען דאָס געזעץ וועגען פערזאַמלונגען.

וו אַ ר ש א, 2. (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) מאָרגען דאָנערשטאָג וועט דער סעניאָרען-קאָנווענט פון סע-נאַט בעהאַנדלען די פראַגע וועגען ענ-דערען די קאָנסטיטוציע אין דעם זין אַז דער סיים און סענאַט זאָלען זיך אַליין קענען פונאַנדערלאָזען.

אומגעקומען ביי דער אַרבייט.

שרעקליכער אומגליקס-פאַל מיט א יודישען אַרבייטער.

(—) נעכטען האָט אויף וואָלטשאַנ-סקאַ-גאַס נומער 19 פּאַסירט אַ טראַגי-שער פאָרפאַל, בעת וועלכען ס'איז אומ-געקומען דער יודישער גלעזער דוד ליבעסקינד 55 יאָהר אַלט. די פּרטים פון דער געשעהעניש זענען פאָלגענדע: אויף וואָלטשאַנסקאַ 19 געפינט זיך די פאַרבעריי פון לעוואַנדאָווסקי. נעכטען האָט מען אַהין גערופען דעם גלעזער דוד ליבעסקינד פון מאַלאַ-גאַס 7, ער זאָל אַריינשטעלען עטליכע שויבען אויף דעם דאַך פון דער געביידע. לי-בעסקינד האָט זיך גענומען צו דער אַר-בייט און ווען ר'איז געלעגען אויפ'ן דאַך ביי דער מלאכה, האָט זיך פּלוצ-לונג איינגעריסען די ראַהם און ליבעס-קינד איז געפאַלען אַראָפּ מיט דעם קאָפּ אויף דער שטיינערנער פּאָדלאָגע פון דער פאַרבעריי. דער אומגליקליכער איז מאָמענטאַל געשטאָרבען. דער דאָקטאָר פון פּאָגאָטאָוויע האָט נאָר קאָנסטאַטירט דעם טויט.

די הארצרייסענדע סצענעס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אויפ'ן הויף פון וואָל-טשאַנסקאַ 19, ווען אויפ'ן אָרט פון דעם טרויעריגען פאָרפאַל איז אָנגעקומען די פאַמיליע פון דעם טראַגיש אומגעקומע-נעם יוד.

מעלדונג.

אכטונג החלוץ המרכזי.

אַלע חברים-ות פון „החלוץ-המרכזי". ווערען אויפגעפאָדערט צו פערזאַמלען זיך היינט האַלב 7 אין אָווענד אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) כדי פון דאָ אויס צו מאַרשירען צום זאַמעל-פונקט פון פאַקעל-צוג. 67

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek, telefon 18-26.

Od wtorku, d. 1 do poniedz. d. 7 listopada wł.
Dla dorosłych począt. seansów o g. 6, 8 i 10
dramat w 10 aktach

Przed Bitwą

podług powieści Claude Farrer'a.
W roli głównej **Nina Vanna.**
Nad program: Fragmenty z obrazu p. t.:
Wyprawa F. A. OSSENDOWSKIEGO do Afryki Podzwrotnikowej.

Dla młodzieży początek seansów o g. 2 i 4.
Film po'ski w 9-ciu częściach. W rolach głównych: **M. Majdrowiczówna, Nina Wilińska, kap. B. Orliński** (słynny z raidu lotniczego Warszawa-Tokio) i inni

ORLĘ (LUNATYCZKA)

Rzecz dzieje się współcześnie w Warszawie i Zakopanem.
Ceny miejsc:
dla dorosłych: I-70, II-60, III-3[illegible] gr.
dla młodzieży: I 25, II 20, III-10 gr.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאַווער 294 פון 12—2 נאָכמ. אין דערהיים פון 6-8 אָוו.

Dr. med.
I. Dynenson
קינדער-קראַנקהייטען
9 פּאַלודניאָוואַ 9
טעלעפאָן 23-70
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אָן פון האַלב 5 ביז 6 און אין דער לעטשניצע „סאַלוס" גלובנאַ 41, פון 12½—1½.

Dr. med
BRAUN
פּאַלודניאָוואַ 23.
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגעריש קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הייסאַנע-לאַמפּ)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6 - 9 אין אָוונד.

אַ וויקלערפון נייה-גאָרן
אויף קרייץ-שפּולען קאָן זיך גלייך ווענדען:
מעכאַנישע גאָרן-פאַבריק
פּ. רובינסקי, קילינסקי 16

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 5[illegible]-[illegible]8.
הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און ליבעס-קראַנקהייט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

LEKARZ-DENTYSTA צאַהן-אַרצט
M. KARABA[illegible]OW
וסכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פּלאָמבירט די צייהן, ציהט אָהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפיהרט.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד 195
לעטשניצע פרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

Zgubiłam weksel na sumę Zł 100. wystawca Moszkowicz, na zlecenie **Fried**, płatny w Kutnie dnia 3/XI 1927. Weksel niniejszy unieważniam Uczciwy znalazca zechce takowy zwrócić za wynagrodzeniem do Czośniaka, Piotrkowska 218. 55

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	12-9½ 5-4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט-קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גמיטליכע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12½
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	3—1
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון בעשטראַהלונג איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פּליעגמא און בלוט.

אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"רווילבערשטיין	צאַהן-אַרצט	10—2 נמ.
ד"ר לאַזשינסקי סטאַראָפּאָלסקאַ	צאַהן-אַרצט	5—7

קינסטליכע צייהן, קראָנען, מאָסטען א. אַ. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

טלתים-פאַבריק
אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, ד לב-וואָלענע, זיידענע טלתים פון טערקישע, ווי אויך טלתים-קטנים הגרט און דעטאַיל מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ח. ציטרינאָווסקי קאַמיענאַ 1.
אין צוויי טעג טוי'ער פאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טלתים צו וואַשען.

ZŁOTY MEDAL na WYSTAWIE w KATOWICACH 1927.
Zastępca na Łódź: S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

אַניאָרט
צום שלאָפען פאַר אַ יונגען מאַן ביי אַ אָרענטליכע פאַ-מיליע ווערט געזוכט פער זאָפאָרט. אָפערטען פאַר B.J אין אדמ. אָפּצוגעבען. 60

Dr HELLER
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
2 נאַווראָט 2
נעמט אָן ביז 10 פריה, 1—2 און פון 4—8 אָוו. פאַר פרויען ספּעציעל פון 4—5 נאָכמ. 884

אַ זוניג צימער
איז פון זאָפאָרט צו פער-מיטען. קילינסקי 75, ביי ברייכער. 62

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנק-הייטען ווי שטשענקעס, גומענס, דזשאָנטעס, צאָהן פיסטעלעס א. אז וו. נעמט אָן פון 1½-5 און זונטאָג און יום-טוב פון 10—12

8-טונג זאַקען-מאַכער
אַ קעטלערין מיט אַ מאַשין זוכט אַ פּאָסטען, אָדער אַהיימצונעהמען אַרבייט. צו ערפאַהרען יעראָזאָלימ-סקאַ 7, אָפּיצינע, 2. שט. ביי בינשטאָק. 61

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אין אָוונד

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. **Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman**
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.